

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10

1216 København K

strafferetskontoret@jm.dk

KRONPRINCESSGÅDE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 11. november 2016
SAGSNR.: 2016 - 3110
ID NR.: 430673

Høring - over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf mv. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager mv.)

Ved e-mail af 14. oktober 2016 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Forslaget har til formål at sikre en effektiv og retssikkerhedsmæssig forsvarlig behandling af straffesager og med en hensigtsmæssig ressourceanvendelse hos politi, anklagemyndighed og domstole,

Generelle bemærkninger

Det bemærkes overordnet, at en række af forslagene er knyttet til øget brug af digitale hjælpemidler ved behandlingen af straffesager. Advokatrådet har ikke på det generelle plan bemærkninger til øget brug af digital kommunikation og anerkender de fordele der kan være forbundet hermed. Opmærksomheden skal imidlertid henledes på, at en ikke uvæsentlig del af de borgere, der er involveret i netop straffesager, desværre har begrænsede ressourcer, både i forhold til adgang til elektroniske hjælpemidler og i evnerne til at anvende disse.

Der lægges i bemærkningernes pkt. 2.4.3.5 op til, at Domstolsstyrelsen og Rigsadvokaten skal følge lovændringernes effekt og hensigtsmæssighed, herunder om reglerne anvendes som forudsat. Advokatrådet hilser det på baggrund af ovenstående i særlig grad velkommen, at reglernes effekt og hensigtsmæssighed monitoreres af offentlige myndigheder, og finder det naturligt at bidrage, således at opfølgningen får det bredest mulige perspektiv og sker under inddragelse af alle tre kerneaktører i afviklingen af en typisk straffesag, nemlig dommere, anklagere og forsvarere. Advokatrådet kan i den forbindelse henvise til bemærkningernes pkt. 2.3.2.2, der i forhold til en specifik evalueringsproces betoner inddragelse af advokater.

Forkyndelse i straffesager

Advokatrådet bemærker indledningsvist, at rådet i høringssvar af 6. september 2014 vedrørende betænkning nr. 1528 om revision af reglerne om forkyndelse m.v. generelt udtalte, at forkyndelse har til formål at sikre, at en meddelelse kommer frem til adressaten, således at denne kan gøre sig bekendt med meddelelsen og tage de fornødne skridt i den anledning, og derudover at forsyne afsenderen med bevis for, at meddelelsen er kommet frem. Rådet udtalte i forlængelse heraf, at der til meddelelser, hvor der stilles krav om forkyndelse, er knyttet en række retsvirkninger, der kan være indgribende, hvorfor det burde sikres, at der er sikkerhed for, at meddelelsen når den tiltænkte adressat, og på en sådan måde, at adressatens rettigheder ikke krænkes.

Disse hensyn er fortsat væsentlige, ikke mindst i lyset af de under pkt. 4 foreslåede regler, der har til hensigt at øge brugen af udeblivelsesdomme. Som nævnt er en del borgere ikke ressourcestærke inden for anvendelsen af IT, og Advokatrådet hilser det derfor velkommen, at der ved et så alvorligt skridt som afvisning af anke, jf. pkt. 2.1.3.5, lægges op til en vis tolerance i forbindelse med eksempelvis manglende åbning af digital post. Advokatrådet henstiller, at der også i andre situationer kan udvises en tilsvarende forståelse, da manglende fortrolighed med digital post nok er et fænomen, der rammer bredt, og i øvrigt er mest udtalt i opstartsfasen. Det kan eksemplificeres med, at en række hovedforhandlinger i en periode måtte udsættes på grund af manglende fremmøde fra domsmænd, som ikke havde læst eller havde glemt/overset en indkaldelse, der var sket ved meddelelse i e-boks. Manglende respons er med andre ord ikke nødvendigvis udtryk for manglende respekt for systemet. Nogle byretter følger i øvrigt så vidt vides indkaldelser til domsmænd op med sms og har således løst udfordringen på en effektiv og ganske lavpraktisk måde.

Forslaget har til formål at samle forkyndelsesopgaven hos retterne. Advokatrådet skal i den forbindelse pege på, at det så vidt muligt bør undgås, at retterne skal tage stilling til retsvirkningerne af egne eventuelle ekspeditionsfejl. Til eksemplifikation af problemstillingen, hvor der kan opstå et modsætningsforhold mellem den afsendende myndighed og tiltalte, kan nævnes en anke, som på grund af forkert postafsendelse hos anklagemyndigheden blev afvist, jf. Højesterets kendelse af 20. april 2016. Advokatrådet er derfor enig i, at forkyndelse i sager, som ikke er indbragt for retten, og hvor fristoverholdelse kan have betydning for retten, ikke varetages af retten, jf. pkt. 2.1.2.2 i bemærkningerne. Dette bør være et punkt, der er særskilt fokus på i den varslede opfølgning.

Anvendelse af digital kommunikation i straffesager

Advokatrådet har den 23. september 2015 i anledning af Justitsministeriets høring over digitalisering af retsprocessen i civile sager udtalt, at rådet generelt støtter en digitalisering af retsprocessen.

Forslaget lægger bl.a. op til øget digitalisering, hvor dokumenter og synlige bevismidler ikke kan kræves udleveret i papirformat. Det fremhæves i bemærkningernes pkt. 2.3.2.1 at domstolenes og anklagemyndighedens interessenter

må forventes at stille stadig større krav om tidssvarende og effektive muligheder for kontakt med myndighederne, og at anklagemyndigheden, retterne og advokaterne kommunikerer med hinanden digitalt.

Advokatrådet skal i den sammenhæng henlede opmærksomheden på, at digitalisering i forhold til den praktiske forberedelse kan udgøre et problem, når forsvarerens adgang til at anvende It-hjælpe midler på arrestantbesøg forringes, således som det skete i sommeren 2016. Det er således væsentligt, at der sker en samtænkning af rammerne for forsvarerens virke i arresthuse og øget brug af digital sagsbehandling, så der ikke lægges unødige hindringer i forsvarerens mulighed for at varetage klientens interesser.

Det bemærkes i øvrigt, at der under pkt. 2.3.1.1 er en fejlagtig dato henvisning, idet en omtalt afgørelse fra Højesteret er afsagt 14. oktober 2010 og ikke som anført i 2014. Afgørelsen er trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2011, s. 191f. Der er i øvrigt tale om en kendelse og ikke som anført en dom.

Anvendelse af udeblivelsesdomme i straffesager og retten til genoptagelse

Forslaget lægger op til øget brug af udeblivelsesdomme samt indskrænkning af adgangen til at søge genoptagelse.

Advokatrådet er enig i, at ressourcespild bør forhindres, men tvivler på, at øget brug af udeblivelsesdomme er vejen frem.

Som anført ovenfor behøver udeblivelse ikke at bero på manglende respekt, og Advokatrådet har intet generelt indtryk af, at de nugældende regler i videre omfang udnyttes af tiltalte til at opnå en bedre retsstilling, end den, der følger af korrekt fremmøde.

Lovforslaget indebærer en begrænsning af domstolens skøn ved en mere specifik og obligatorisk regulering af, hvornår der skal afsiges udeblivelsesdomme. Advokatrådet finder det ikke hensigtsmæssigt at indskrænke domstolens muligheder for at forholde sig konkret til situationer, hvor individuelle og konkrete forhold tilsiger en ikke automatiseret, men fleksibel tilgang. Advokatrådet bemærker, at der med de nuværende regler er hjemmel til i visse tilfælde at afsige dom ved en tiltaltes udeblivelse, og den generelle oplevelse er, at domstolene til fulde formår at afbalancere de involverede hensyn, herunder til forurettede.

Hvad angår forslaget til ændring af § 897, stk. 1, bemærkes, at ændringen efter sin ordlyd ikke blot sigter til udeblivessituationen, men tillige gør det obligatorisk for domstolene at anse tiltaltes nægtelse af at afgive forklaring som en tilståelse (medmindre omstændighederne taler imod det), jf. § 897, stk. 1, nr. 2. Herved sker der efter Advokatrådets opfattelse en yderligere og betænkelig indblanding i domstolens frie bevisbedømmelse, og som konsekvens af en lovregulering af bevisbedømmelsen udhules en tiltaltes fundamentale ret til ikke at udtale sig. Det forhold, at forslaget efter bemærkningerne ikke tilsigter at ændre den hidtidige

retstilstand er efter Advokatrådets opfattelse utilstrækkeligt, når selve ordlyden af bestemmelsen medfører, at lovgiver binder domstolenes bevisbedømmelse af en tiltalts nægtelse af at afgive forklaring. Advokatrådet finder dette stridende mod princippet om domstolenes frie bevisbedømmelse.

Endvidere bemærkes det, at anvendelsen af udeblivelsesdomme i sig selv er en retssikkerhedsmæssig betænkelig konstruktion. Når man så foreslår, at grænserne for, hvornår der kan idømmes udeblivelsesdomme udvides til henholdsvis 1 års fængsel i § 855, stk. 3, nr. 3, og til 6 måneders fængsel i § 855, stk. 3, nr. 4, og samtidig halverer fristen for at anmode om genoptagelse, så er det efter Advokatrådets opfattelse særdeles betænkeligt og uheldigt, idet man fremover vil kunne blive idømt ganske lange fængselsdomme uden at være til stede i retten.

Med hensyn til den foreslåede indskrænkning af den ubetingede adgang til genoptagelse, synes denne at tage afsæt i den "bevidste udeblivelse". Som reglerne er formuleret, vil de imidlertid kunne dække ethvert ikke-lovligt forfald, som eksempelvis at en tiltalt sover over sig. Advokatrådet finder det betænkeligt at afskære genoptagelse, hvis domfældte ikke er afskåret fra anke i medfør af § 902, stk. 3. Selv om der med forslaget lægges op til at anke efter denne bestemmelse kan angå både skylds- og sanktionsspørgsmål vil der ikke finde en vurdering af tiltaltes egen forklaring sted ved to instanser. Det må i øvrigt være tvivlsomt, om der i det store billede spares ressourcer på at henvise den udeblevne domfældte til at anke til landsretten fremfor at søge sagen genoptaget ved byretten. Lovforslaget forhindrer ganske vist 3 prøvelser i denne situation. På den anden side er virkeligheden, at en meget stor del af byretsdomme ikke indbringes for landsretterne, og at en straffesag således finder sin endelige afslutning ved byretten. Det kan derfor forventes, at landsretterne vil blive belastet med ankesager, som alene føres, fordi en tiltalt af en eller anden grund udeblev i byretten.

Advokatrådet bemærker i øvrigt, at der for så vidt angår forslagets forenelighed med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention henvises til lovforarbejder, der er over 14 år gamle, og man kan savne en ny og ajourført vurdering af, om eventuel senere praksis efter konventionen udgør et problem.

Bæring af magtmidler, herunder peberspray

Advokatrådet har stor forståelse for en indsats for at styrke fængselsbetjentes personlige sikkerhed. Udkastet har fokus på peberspray, men vil efter sin ordlyd tillige give hjemmel til at tillade permanent bæring af andre magtmidler, uden at disse er nærmere angivet. Læst i sammenhæng med lovens § 62 kan sådanne magtmidler i hvert fald udgøre stav, skjold og tåregas som en del af den personlige udrustning. Dette er ikke beskrevet nærmere i bemærkningerne. Uanset at forslaget bl.a. har til hensigt at virke konfliktforebyggende, er det Advokatrådets opfattelse, at det nøje bør analyseres om en "oprustning" i form af eksempelvis permanent bæring af stav er hensigtsmæssig og proportional i forhold til konfliktforebyggelse og personlig sikkerhed.

Fastsættelse af salær til forsvarere i straffesager, bistandsadvokater samt beskikkede advokater i ægteskabs-, forældreansvars- og børnefjernelsessager

Forslaget indebærer, at kompetencen til at fastsætte salærtakster for forsvarere flyttes fra domstolene (landsretterne) til Justitsministeriet.

Forslaget vil betyde, at fastsættelsen af taksterne flyttes fra de uafhængige domstole til Justitsministeriet. Advokatrådet finder, at dette forslag strider mod helt grundlæggende principper om advokaters uafhængighed og integritet.

Justitsministeren er således anklagemyndighedens overordnede, ligesom ministeren fører tilsyn med anklagemyndigheden. Dette er efter Advokatrådets opfattelse helt uforeneligt med kompetencen til at fastsætte de konkrete økonomiske rammer for de beskikkede forsvareres arbejde, idet ministeren ved at sænke taksterne i princippet vil kunne "stække" forsvaret for de tiltalte, som reelt er anklagemyndighedens modpart. Hvis forslaget gennemføres, vil der således være tale om et alvorligt indgreb i forsvarsadvokaternes integritet.

Ydermere forekommer det åbenbart, at domstolene, som er dybt involveret i gennemførelsen af straffesager, er bedre kvalificeret til at fastsætte takterne for forsvarerens arbejde end staten.

Advokatrådet skal på den baggrund på det kraftigste opfordre til, at kompetencen til at fastsætte salærtaksterne for forsvarere fortsat bør ligge hos domstolene.

Forslaget indebærer også, at Justitsministeriet gøres kompetent til at fastsætte takster for beskikkede advokater i ægteskabs-, forældreansvars- og børnefjernelsessager samt for bistandsadvokater. Advokatrådet finder det heller ikke hensigtsmæssigt, at embedsmænd i Justitsministeriet skal fastsætte taksterne i disse sager. Det synes således åbenbart, at domstolene, som er dybt involveret i gennemførelsen af disse sagstyper, er bedre kvalificeret til at fastsætte takterne for arbejdet end embedsmænd i Justitsministeriet.

Endelig lægges der ifølge bemærkningerne op til at udmønte en besparelse på alle advokatsalærerne, herunder for beskikkede forsvarere i straffesager.

For så vidt angår forsvarere i straffesager er der – med henvisning til ovennævnte – risiko for, at man med en besparelse vil "stække" forsvaret og dermed udfordre retten til en retfærdig rettergang.

Det synes åbenbart, at en forringelse af de økonomiske vilkår for de beskikkede forsvarere vil betyde, at kvaliteten af det arbejde, som de beskikkede forsvarere yder, alt andet lige vil kunne risikere at blive ringere. Det vil således ikke længere være attraktivt for de dygtigste forsvarsadvokater at virke som beskikkede forsvarere. De vil i stedet vælge at være privat antagne forsvarere til en helt anden – og med klienten aftalt – takst, som kun de økonomisk velstillede har mulighed for at betale.

Der er herved risiko for, at man påbegynder en udvikling – som man med uheldige konsekvenser for retssikkerheden har set i en række andre lande – hvor forsvarerne er inddelt i henholdsvis et A-hold med de dygtigste forsvarere forbeholdt de økonomisk velstillede klienter og et B-hold af bestående af knap så kvalificerede offentligt udpegede forsvarere, som forsvarer de mindrebedemlede.

Det vil komme til at betyde, at kvaliteten af den tiltaltes forsvar fremover risikerer at afhænge af tiltaltes økonomiske formåen, og det er efter Advokatrådets opfattelse ikke retssikkerhedsmæssigt forsvarligt og foreneligt med grundlæggende principper i et retssamfund, herunder "access to justice" for alle borgere i samfundet.

Tilsvarende gør sig i øvrigt gældende for så vidt angår beskikkede advokater i ægteskabs-, forældreansvars- og børnefjernelsessager samt for bistandsadvokater.

Advokatrådet skal i øvrigt gøre opmærksom på, at hele præmissen for besparelsen synes at være ukorrekt; nemlig at taksterne er steget mere end den generelle pris- og lønudvikling.

Isoleret set er betragtningen måske korrekt for den periode (2007-2014), som Justitsministeriet har valgt at fokusere på. Problemet er imidlertid, at baggrunden for, at taksterne i denne periode er steget en smule mere end den generelle pris- og lønudvikling er, at der i årene op til årtusindeskiftet har været et væsentligt efterslæb på regulering af taksterne, hvorfor det med landsretspræsidenterne er blevet aftalt, at dette efterslæb over en årrække skulle indhentes ved at lade taksterne stige mere end den generelle pris- og lønudvikling.

Advokatrådet finder således ikke, at der er noget som helst grundlag for en besparelse på området – og slet ikke med de retssikkerhedsmæssige implikationer en sådan besparelse risikerer at medføre.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Justitsministeriet

Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet- og tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.)

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Ankestyrelsen

11. november 2016

J.nr. 2016-0017-52395

Cpr.nr.

Ankestyrelsen

7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk

sikkermail@ast.dk

EAN-nr:

57 98 000 35 48 21

Åbningstid:

man-fre kl. 9.00-15.00

Børnerådet

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen

11. nov. 2016
J.nr. 3.7.27/sgH

**Børnerådets kommentar til forslag om ændring af retsplejeloven m.v.
(Anonymisering af forurettedes identitet)**

Ofre for incest, jf. straffelovens § 210, nyder efter gældende regler i retsplejeloven ikke samme beskyttelse i form af anonymisering ved aktindsigt som forurettede i sager om seksualforbrydelser, jf. straffelovens kap. 24.

Med forslaget lukkes dette hul i lovgivningen, og dokumenter omfattet af aktindsigtsanmodninger i § 210-sager skal fremover inden gennemsyn og kopiering anonymiseres, så forurettedes identitet ikke fremgår. Det gøres også med forslaget strafbart at offentliggøre den forurettedes identitet, bopæl mv.

I lyset af de meget følsomme strafferetssager, der her er tale om, kan Børnerådet hilse forslaget velkomment.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Mail: strafferetskontoret@jm.dk

Vesterbrovej 37
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr.: D-2016-043156
Ref.: lpe

Den 15. november 2016

Vedr.: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og –tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.)

Justitsministeriet har den 14. oktober 2016 (j.nr. 2016-731-0065) sendt udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og –tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.) med anmodning om en udtalelse.

Lovforslaget indeholder en række ændringer af bl.a. retsplejeloven, der ifølge lovudkastet har til formål at tilpasse dele af strafferetsplejen bl.a. med henblik på at sikre respekten for retsvæsenet og en hensigtsmæssig udnyttelse af politiets, anklagemyndighedens og domstolenes ressourcer.

Det følger af finanslovsforslaget for 2017, at de vejledende takster pr. den 1. oktober 2014 for salærer til forsvarere i straffesager, bistandsadvokater samt til beskikkede advokater i ægteskabs-, forældreansvars- og børnefjernelsessager skal reduceres. Baggrunden for justeringen er ifølge lovforslagets almindelige bemærkninger, at taksterne i perioden fra 2007-2014 er steget med gennemsnitligt 5,8 pct. mere end den generelle pris- og lønudvikling.

Med lovforslaget foreslås det at flytte reguleringen af de vejledende takster for salærer til forsvarere i straffesager, bistandsadvokater samt beskikkede advokater i ægteskabs-, forældremyndigheds- og børnefjernelsessager fra landsretspræsidenterne til Justitsministeriet.

Det foreslås således, at der indsættes en bemyndigelsesbestemmelse i retsplejelovens § 334, stk. 7, og § 741, stk. 3, der giver justitsministeren hjemmel til at fastsætte takster om salær til beskikkede advokater og om vederlag til offentlige forsvarere. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.9.3, at hvis

lovforslaget vedtages, agter justitsministeren med hjemmel i de foreslåede bestemmelser at fastsætte dels takster om salær til beskikkede advokater i ægteskabs-, forældremyndigheds- og børnefjernelsessager og til bistandsadvokater, dels takster om salær til offentlige forsvarere for tilståelsessager og hovedforhandlinger mv.

Det fremgår i den forbindelse, at Justitsministeriet ved fastsættelse af salærtaksterne vil tage højde for, at de gældende vejledende takster i perioden fra 2007 til 2014 er steget med gennemsnitligt 5,8 pct. mere end den generelle pris- og lønudvikling.

Justitsministeriet agter ifølge lovforslaget ikke at fastsætte takster for salær til beskikkede advokater i andre typer af sager. Salæret til beskikkede advokater i andre sager end forældremyndigheds-, ægteskabs- og børnefjernelsessager vil således også fremover skulle fastsættes med udgangspunkt i landsretternes vejledende proceduretakster.

Det vil fortsat være den ret, der har foretaget beskikkelsen, som fastsætter salær og godtgørelse til den beskikkede advokat og den offentlige forsvarer i den konkrete sag. De takster, som Justitsministeriet agter at fastsætte i medfør af de foreslåede bestemmelser i § 334, stk. 7, og § 741, stk. 2, vil således alene være vejledende og skulle tjene som udgangspunkt for retten i forbindelse med salærfastsættelsen.

Det foreslås som følge heraf også, at retten ved fastsættelsen af salær tager udgangspunkt i salærtakster, som tænkes fastsat af justitsministeren, men at retten kan forhøje salæret, hvis sagen har været særligt tidskrævende, eller nedsætte salæret, hvis sagen har været mindre tidskrævende end normalt for den beskikkede advokat eller offentlige forsvarer. Herved understreges det ifølge lovforslagets bemærkninger, at fastsættelsen af salær til den beskikkede advokat eller offentlige forsvarer beror på en konkret vurdering, og at retten – som det også er tilfældet i dag – ved fastsættelse af salæret vil kunne inddrage sagens karakter i sin afgørelse.

Der er i lovudkastet ikke i øvrigt angivet noget om de økonomiske og administrative konsekvenser.

Loven skal ifølge lovforslaget træde i kraft den 1. marts 2017.

Danske Advokater og Danske Familieadvokater bemærker generelt, at det ikke mindst af retssikkerhedsmæssige hensyn er af afgørende betydning, at der til stadighed i hele landet er mulighed for at rekruttere det nødvendige antal kvalificerede advokater til at varetage opgaven som offentlig forsvarer i straffesager og beskikket advokat i de familieretlige sager. En forringelse af vilkårene vil kunne risikere at vanskeliggøre dette med konsekvenser for retssikkerheden til følge.

Efter retsplejelovens ordning er det retten, der i den konkrete sag fastsætter salæret til den beskikkede advokat og den offentlige forsvarer. Det er en judiciel afgørelse. Fastsættelse af de vejledende takster for salærer til forsvarere i straffesager, bistandsadvokater samt til beskikkende advokater i ægteskabs-, forældreansvars- og børnefjernelsessager har hidtil været anset som og bør efter Danske Advokaters og Danske Familieadvokaters opfattelse også fremover anses for et judicielt anliggende. Der er endvidere tale om en lovbunden udgift.

Danske Advokater og Danske Familieadvokater er derfor uforstående over for beslutningen om at flytte reguleringen af de vejledende salærtakster fra landsretterne til Justitsministeriet, og det rejser efter vores opfattelse nogle principielle spørgsmål.

Det må formodes, at regeringen forventer, at de takster, som Justitsministeriet i fremtiden måtte komme til at udmelde, i et eller andet omfang vil være normerende for domstolenes fastsættelse af det konkrete salær i den enkelte sag, uagtet at der er tale om en judiciel afgørelse. Ellers giver forslaget ingen mening. Det betyder i praksis, at en del af den dømmende magts kompetence så at sige overstyres af den udøvende magt, hvilket er principielt betænkeligt i et retssamfund.

Det må anses for helt afgørende, at fastsættelsen af salær til den beskikkede advokat eller offentlige forsvarer beror på en konkret vurdering, og at retten – som det også er tilfældet i dag – ved fastsættelse af salæret vil kunne inddrage sagens karakter i sin afgørelse.

Det fremgår som anført ovenfor af lovforslagets almindelige bemærkninger, at baggrunden for en justering er, at taksterne i perioden 2007-2014 er steget med gennemsnitligt 5,8 pct. mere end den generelle pris- og lønudvikling.

Danske Advokater og Danske Familieadvokater bemærker i den forbindelse, at det er vores vurdering, at hvis man fremregner satserne fra 2007 til 2017, er der stort set tale om, at reguleringen følger den generelle pris- og lønudvikling. Det hænger sammen med, at de gældende takster ikke er blevet reguleret siden efteråret 2014. Det er således vanskeligt at se den statsfinansielle begrundelse for forslaget.

Hertil kommer, at de vejledende takster ikke tager højde for det efterslæb i taksterne, som er oparbejdet for år tilbage før 2007, og som der efter Danske Advokaters og Danske Familieadvokaters opfattelse har været en fælles erkendelse af med domstolene (landsretspræsidenterne). Dette efterslæb bør indgå sammen med den almindelige pris- og lønudvikling ved fastsættelsen af taksterne.

Danske Advokater og Danske Familieadvokater forudsætter, at man bliver inddraget i forbindelse med Justitsministeriets nærmere fastsættelse af de vejledende takster.

Særligt med hensyn til de vejledende takster til beskikkede advokater i ægteskabs-, forældreansvars- og børnefjernelsestager bemærker Danske Advokater og Danske Familieadvokater, at Danske Familieadvokaters kerneområde er hjælp og bistand til familier, der havner i vanskelige tvister. For familieadvokaterne er det afgørende, at salæret honorerer den arbejdstid, der reelt anvendes i de enkelte sager, så familierne kan få adgang til kvalificeret rådgivning og bistand, der sikrer, at konflikterne ikke optrappes yderligere. De beskikkede advokater i disse sager får ifølge undersøgelser foretaget af Danske Familieadvokater i dag ofte ikke dækket den anvendte tid.

De familieretlige sager har løbende ændret karakter. Der er i dag sjældent tale om "standardsager" ved domstolene. De aktuelle sager er oftest karakteriseret ved at være tunge med et højt konfliktniveau, svære sociale problemstillinger og svingende kvalitet fra den indledende sagsbehandling af forældrenes konflikter.

Arbejdet i en forældreansvars- eller bopæls sag består typisk i følgende:

- Møder med klienten

- Løbende mails og telefonsamtaler med klienten omkring sagens forløb samt råd/vejledning
- Indhentelse og gennemlæsning af materiale fra f.eks. statsforvaltningen og kommune
- Udarbejdelse af processkrifter
- Eventuelt vejledning om forløbet ved udarbejdelse af børnesagkyndig undersøgelse og gennemlæsning af rapporten samt samtale med klienten om konklusionen og betydningen heraf
- Vejledning om høring af børn og gennemlæsning af børnesamtalen samt samtale med klienten omkring referatet fra rettens høring af barnet
- Deltagelse i hovedforhandlingen og samtaler/møde med klienten omkring domsresultatet, herunder ankevejledning.

Hvis man lægger den nuværende grundsats til grund, vil det i forældreansvars- og bopælsager alene svare til ca. 6 timers advokatarbejde og i almindelige ægteskabssager ca. 4 timers advokatarbejde.

Der henvises i øvrigt til Advokatrådets og Landsforeningen af forsvarsadvokaters høringssvar af 11. november 2016.

Med venlig hilsen

Anne Broksø
Formand
Danske Familieadvokater

Paul Møllerup
Adm. direktør
Danske Advokater

DANSKE MEDIER

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Pressens Hus
Skindergade 7
DK-1159 København K

Telefon 3397 4000

info@danskemedier.dk
www.danskemedier.dk

Sendt pr. email til strafferetskontoret@jm.dk

10. november 2016

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.)

Danske Medier har med tak modtaget Justitsministeriets anmodning om en udtalelse vedrørende det ovenfor nævnte lovudkast.

Foreningen har alene bemærkninger til lovudkastets § 1, nr. 1 og 24, der tilsigter at begrænse adgangen til aktindsigt i og offentlig omtale af sager om overtrædelse af straffelovens § 210. Særligt § 1, nr. 24, giver anledning til bekymring for medierne.

Danske Medier er som udgangspunkt enig i bemærkningerne i lovudkastets punkt 2.6.2., hvor det anføres, at det er "Justitsministeriets opfattelse, at straffesager om overtrædelser af straffelovens § 210 på samme måde er særligt følsomme, og at ofre for incest derfor bør nyde samme beskyttelse som ofre for seksualforbrydelser omfattet af lovens kapitel 24 med hensyn til aktindsigt i og offentlig omtale af straffesager". Foreningen finder imidlertid, at de familiemæssige bånd mellem gerningsmand og offer i incestsager gør det vanskeligere at beskytte forurettedes identitet i praksis.

Offentlig omtale m.v. af straffesager

Danske Medier er enig i, at identiteten på ofre for seksualforbrydelser ikke bør offentliggøres, jf. den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 1017 b, stk. 1, der forbyder at give offentlig meddelelse om navn, stilling eller bopæl på den forurettede eller på anden måde offentliggøre den pågældendes identitet i sådanne sager.

Det samme gælder principielt også forurettede i incestsager efter straffelovens § 210. Danske Medier finder imidlertid, at udformningen af lovudkastets § 1, nr. 24, der udvider forbudet i retsplejelovens § 1017 b, stk. 1, til også at omfatte forurettede i incestsager giver anledning til væsentlige praktiske problemer for mediernes retsreportage.

Medierne har ingen interesse i at nævne forurettedes identitet i forbindelse med redaktionel omtale af en incestsag. Omtale af gerningsmanden vil ikke desto mindre kunne indebære, at offeret indirekte identificeres.

Danske Medier finder det derfor overordentlig vigtigt, at en udvidelse af § 1017 b, stk. 1, til at omfatte incestsager ikke i praksis indskrænker mediernes muligheder for offentlig omtale af denne form for forbrydelser i familieforhold på baggrund af relevante nyhedskriterier. Foreningen opfordrer derfor Justitsministeriet til i bemærkningerne at præcisere, at retsreportage om incestsager, hvor en gerningsmands navn, stilling eller bopæl omtales, *ikke* uden videre kan betragtes som offentliggørelse af forurettedes identitet.

Pressenævnet behandlede i 2001 en sag om netop denne problemstilling; i forbindelse med afsigelsen af en dom i en incestsag, hvor gerningsmanden havde misbrugt sin datter gennem 10 år, omtalte et dagblad domfældtes navn og bopæl i en mindre landsby, hvilket gjorde det muligt at identificere offeret og familien. Pressenævnet udtalte:

"Det fremgår af de vejledende presseetiske regler, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det fremgår endvidere, at ofre for forbrydelser eller ulykker skal vises størst mulige hensyn. Det samme gælder vidner og pårørende til de implicerede.

I overensstemmelse hermed er det Pressenævnets opfattelse, at medierne i sager som den foreliggende bør være tilbageholdende med at offentliggøre en domfældts navn eller bopæl, med mindre særlige grunde taler herfor.

Da domfældte har været aktiv i forbindelse med børne- og ungdomsturneringer i byen, og da der i perioder har været dagplejebørn i domfældtes hjem, finder nævnet, at bladet har været berettiget til at offentliggøre domfældtes navn og bopæl. Nævnet finder derfor ikke god presseskik tilsidesat."

Se Pressenævnets kendelse af 15. august 2001 i sag nr. 41/2001 (vedlagt).

Det bemærkes endelig, at en vidtgående fortolkning af den foreslåede udvidelse af § 1017 b, stk. 1, hvorefter beskyttelsen af forurettedes identitet umuliggør omtale af gerningsmanden, efter omstændighederne vil kunne være i strid med retsplejelovens § 31 a, stk. 3, der foreskriver, at et navneforbud bortfalder senest ved afsigelsen af endelig dom.

Aktindsigt efter retsplejelovens kapitel 3 a

Den gældende § 41 e i retsplejeloven bestemmer i stk. 4, 3. pkt., at der ved aktindsigt i sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 24 om seksualforbrydelser skal ske anonymisering af forurettedes identitet, inden gennemsynet eller kopieringen af et dokument.

§ 41 e blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 215 af 31. marts 2004 om offentlighed i retsplejen. Loven var baseret på Retsplejerådets betænkning 1427/2003 og det i kapitel 10 heri indeholdte lovudkast. Retsplejerådets udkast til § 41 e, stk. 4, indeholdt alene en fakultativ adgang til, at en myndighed i forbindelse med behandlingen af en anmodning om aktindsigt *kan* beslutte at anonymisere et dokument af hensyn til enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder. Se betænkningens side 198.

I forbindelse med fremsættelsen af lovforslag L 23 den 8. oktober 2003 blev § 41 e, stk. 4, udvidet med 2. og 3. pkt., der foreskriver, at der *skal* ske anonymisering med hensyn til lægdommere i straffesager og med hensyn til forurettede i straffesager om seksualforbrydelser. Justitsministeriet anførte i pkt. 2.1.3.3. i bemærkningerne til lovforslaget, at ministeriet "finder det rigtigst", at de nævnte tilføjelser "udtrykkeligt fremgår" af lovteksten.

Danske Medier finder den gældende § 41 e, stk. 4, uproblematisk i praksis. For så vidt angår sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 24 har medierne ingen interesse i at kunne identificere forurettede i sager om voldtægt eller andre seksualforbrydelser.

Danske Medier har stor forståelse for ønsket om også at beskytte forurettede i incestsager efter straffelovens § 210. Heller ikke i disse sager har medierne interesse i at kende ofrenes identitet. Det er imidlertid vanskeligt at se, hvordan en pligt til at anonymisere forurettede i forbindelse med aktindsigt i en sag om en forbrydelse i familieforhold i praksis kan ske uden samtidig at anonymisere gerningsmanden, hvilket næppe harmonerer med grundlovens § 65.

Danske Medier foreslår derfor, at det i forbindelse med en lovændring præciseres, at medierne fortsat har mulighed for at få aktindsigt i sager om overtrædelse af straffelovens § 210, hvis de sædvanlige betingelser for aktindsigt i retsplejelovens kapitel 3 a er til stede. Såfremt Justitsministeriet ønsker at fastholde den foreslåede udvidelse af § 41 e, stk. 4, 3. pkt., kan en sådan præcisering efter Danske Mediers vurdering ske ved justering af § 41 f, om redaktørers og redaktionelle medarbejderes udvidede adgang til aktindsigt.

Danske Medier står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående bemærkninger ønskes uddybet. Henvendelser herom kan rettes til undertegnede på telefon 3397 4000 eller email hrd@danskemedier.dk.

Med venlig hilsen
Danske Medier

Holger Rosendal
Chefjurist

Resume

Klagerne klagede over, at bladet i forbindelse med at en dom, der drejede sig om incest, var blevet afsagt, havde valgt at omtale domfældtes navn og bopæl i en mindre landsby, hvilket medførte en umiddelbar mulighed for identifikation af ofret og familien. Pressenævnet udtalte, at det af de vejledende presseetiske regler fremgår, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det fremgår endvidere, at ofre for forbrydelser eller ulykker skal vises størst mulige hensyn. Det samme gælder vidner og pårørende til de implicerede. Da domfældte havde været aktiv i forbindelse med børne- og ungdomsturneringer i byen, og da der i perioder havde været dagplejebørn i domfældtes hjem, fandt nævnet, at bladet var berettiget til at offentliggøre domfældtes navn og bopæl. Nævnet fandt derfor ikke god presseskik tilsidesat.

Den fulde tekst

Kendelse fra Pressenævnet i sag nr. 41/2001

[K1] v/advokat Anton Dühr og [K2] v/advokat Hanne Hartoft har klaget til Pressenævnet over en artikel bragt i Herning Folkeblad den 3. april 2001, idet klagerne mener, at god presseskik er tilsidesat.

Af artiklen med overskriften "48-årig mand fra Isenvad i fængsel for incest" fremgår det af brødteksten, at:

"Overgrebene foregik gennem 10 år."

I artiklen hed det:

"Den 48-årige [X], Isenvad, blev i formiddag ved retten i Herning idømt tre og et halvt års fængsel for incest.

Fra 1990 til december sidste år misbrugte faderen sin datter seksuelt. Overgrebene startede, da datteren var 12 år.

De foregik både i familiens hjem i Isenvad samt i faderens bil, som han parkerede på afsidesliggende steder, bl.a. skove omkring Ikast.

I efteråret 2000 forsøgte datteren at sige fra overfor faderens overgreb. Det skete i faderens bil, som han havde parkeret ved Fiskesøerne ved Kærshovedgård.

Her sagde datteren stop, men det fik blot faderen til at slå sin datter, hvorefter han voldtog hende.

I januar i år fik politiet nys om sagen, og det anholdt straks den 48-årige mand.

Han nægtede under hele retssagen, at han havde foregrebet sig på datteren, men dommeren og domsmændene troede mere på den rystende forklaring fra datteren, der foregik bag lukkede døre.

Faderen blev også dømt til at betale 60.000 kroner i erstatning til den psykisk meget påvirkede datter.

Den dømte ankede dommen til landsretten."

Klagerne er henholdsvis forurettede i straffesagen og datter til domfældte og domfældtes hustru.

Klagerne har oplyst, at baggrunden for klagen er, at bladet i forbindelse med omtale af den afsagte dom, der drejer sig om incest, har valgt at omtale domfældtes navn og bopæl i en mindre landsby, hvilket umiddelbart gør, at ofret og hendes familie kan genkendes.

Klagerne har anført, at de almindelige presseetiske regler om, at domme, i hvilke der idømmes fængselsstraffe over 1 år, offentliggøres med navns nævnelse, bør vige for hensynet til ofret og dennes familie. Dette bør i sager, der vedrører incest, medføre, at det ikke er i overensstemmelse med god presseskik at nævne domfældtes navn, når det medfører en umiddelbar mulighed for identifikation af ofret og familien i øvrigt.

Bladet har indledningsvis oplyst, at selv om alle retssager gøres til genstand for overvejelse under iagttagelse af de almindelige presseetiske regler, har denne været vurderet en ekstra gang. Dette er ikke ensbetydende med, at bladet ikke skulle have omtalt sagen, sådan som det er sket.

Bladet har endvidere oplyst, at domfældte ikke var beskyttet af navneforbud. Dermed var der som udgangspunkt intet til hinder for at nævne hans navn, hvilket også er i overensstemmelse med praksis henset til den idømte straf på tre et halvt års fængsel for incest.

Bladet har herudover oplyst, at det faktum, at offentliggørelse af den dømtes navn og adresse måske kunne føre til identifikation af både den dømte og dennes hustru og datter, betød, at det nøje blev overvejet af den redaktionelle ledelse, om det var nødvendigt at nævne både navn og bopæl. I bladets omtale blev der taget hensyn til den misbrugte datter, der ikke direkte omtales ved navn. Bladet har i den forbindelse bemærket, at datteren ifølge klagens ordlyd ikke hedder [K1] til efternavn, men alene bærer det mere almindelige efternavn [K1].

Bladet har videre oplyst, at det ved bladets vurdering af at bringe domfældtes navn og bopæl er lagt til grund, at tabubelagte forbrydelser som incest, pædofili og lignende har en klar almen interesse, der kræver offentlig omtale. Bladet har i den forbindelse henvist til, at det af sagen fremgik, at de overgreb, som pågældende person var blevet dømt for, var foregået over en periode på 10 år. Bladet har endvidere henvist til, at domfældte - hvilket ikke fremgår af artiklen - har været aktiv i forbindelse med børne- og ungdomsturneringer i byen, og at der i perioden har været dagplejebørn i hjemmet.

Bladet har anført, at forbrydelser af den tabubelagte karakter som nævnt ovenfor sammen med andre seksualforbrydelser har været stærkt debatteret i offentligheden i den seneste tid. Både politikere og almindelige borgere har krævet hårdere straffe og fremsat krav om, at de pågældendes identitet skal blive kendt. Det er ikke holdbart, hvis informationsfrihed og redaktionens redigeringsret nægtes, og at medierne ikke skal kunne nævne navn på dømte i incestsager, fordi det efter nogles mening muliggør identifikation af offeret og/eller familien. Det er på den baggrund, at bladet valgte at offentliggøre navnet på den dømte. Bladet har i den forbindelse henvist til nævnets afgørelse i sag nr. 82/1999.

Bladet har endvidere anført, at ofret i dag er en voksen kvinde, som til forskel fra et barn må formodes at kunne svare for sig uanset de psykiske skader, som den alvorlige forbrydelse måtte have påført hende. Bysamfundets størrelse bør ikke i sig selv være et argument imod offentliggørelse af faderens navn m.v. Sagen har naturligvis været meget omtalt blandt beboerne, som udmærket har vidst, hvem det drejede sig om. Det har derimod andre på egnen ikke, og de ville med rette kunne bebrejde medierne, hvis disse ikke nævnte navn og bopæl. I så fald ville bladet jo også automatisk have mistænkeliggjort uskyldige mænd med lignende navn eller bopæl i Isenvad eller på egnen.

Bladet har endelig anført, at det i denne sag er vigtigt for bladet at fastholde redaktørens ret til at beslutte, om private oplysninger bør nævnes ud fra gældende relevante nyhedskriterier. Dette er også i overensstemmelse med udtalelserne i Pressenævnets årsberetning 1999, side 8, om redigeringsfrihed, hvoraf det fremgår, at "i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet, er redaktøren berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Når det drejer sig om oplysninger om personlige eller private forhold, bør denne beslutning træffes ud fra relevante nyhedskriterier".

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget: Axel Kierkegaard, Finn Rowold, Tage Clausen og Kirsten Dyregaard.

Pressenævnet udtaler:

Det fremgår af de vejledende presseetiske regler, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det fremgår endvidere, at ofre for forbrydelser eller ulykker skal vises størst mulige hensyn. Det samme gælder vidner og pårørende til de implicerede.

I overensstemmelse hermed er det Pressenævnets opfattelse, at medierne i sager som den foreliggende bør være tilbageholdende med at offentliggøre en domfældts navn eller bopæl, med mindre særlige grunde taler herfor.

Da domfældte har været aktiv i forbindelse med børne- og ungdomsturneringer i byen, og da der i perioder har været dagplejebørn i domfældtes hjem, finder nævnet, at bladet har været berettiget til at offentliggøre domfældtes navn og bopæl. Nævnet finder derfor ikke god presseskik tilsidesat.

Afsagt den 15. august 2001.

Fra: Dorthe Neergaard [dn@danske-aeldreraad.dk]
Sendt: 3. november 2016 09:53
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: VS: Høring (2016-731-0065)
Vedhæftede filer: Lovforslag - Høringsudgave [DOK2104499].pdf; Høringsbrev (Andre) [DOK2101831].pdf; Høringsliste [DOK2092239].pdf; fesdPacket.xml

Til Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Ministeriets sagsnr. 2016-731-0065

DANSKE ÆLDRE RÅD takker for muligheden for at afgive hørings svar vedrørende lovforslag, der gennemfører elektronisk/digital kommunikation i strafferetsplejen.
DANSKE ÆLDRE RÅD har ingen kommentarer til forslaget.

Med venlig hilsen

Dorthe Neergaard
Ældrepolitisk konsulent

DANSKE ÆLDRE RÅD
Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse

Tlf.: 3877 0160
Direkte nr.: 3877 0163

Hvis du vil vide mere om DANSKE ÆLDRE RÅD se www.danske-aeldreraad.dk

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]
Sendt: 14. oktober 2016 13:51
Til: \$Erstatningsnævnet (954Erstatningsnævnet) <erstatningsnaevnet@erstatningsnaevnet.dk>;
pt@strafferetsadvokaten.dk; lfr001@politi.dk; hoeringer@dommerfm.dk; ds@socialraadgiverne.dk;
formand@retspolitik.dk; post@kfukssocialearbejde.dk; kff@kff.dk; lsc@ankl.dk; \$Renbæk Fængsel (206ren)
<renbaek.faengsel@kriminalforsorgen.dk>; Bibi Myrhøj <Bibi.Myrhoj@kriminalforsorgen.dk>;
hip001@politi.dk; pba@praesteforening.dk; mikaelsjoeberg@oestrelandsret.dk; politi@politi.dk;

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: strafferetskontoret@jm.dk

11. november 2016

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2016-111-0115
Sagsbehandler
Signe Vestergård
Abildskov
Direkte 3319 3212

Vedrørende høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester - Justitsministeriets sagsnr.: 2016-731-0065

Ved e-mail af 14. oktober 2016 har Justitsministeriet anmodet om Datatilsynets udtalelse vedrørende ovenstående udkast til lovforslag.

Datatilsynet skal herefter udtale følgende:

1. Forenklet digital forkyndelse

Det følgende fremgår af afsnit 2.1.3.2. i de almindelige bemærkninger i udkastet:

”Det foreslås på den baggrund endvidere, at retsplejelovens § 156 c nyaffattes, således at forenklet digital forkyndelse ikke længere er begrænset til den situation, hvor den meddelelse, som skal forkyndes, åbnes. Med ændringen er det således tilstrækkeligt til, at der er sket forenklet digital forkyndelse, at den besked, hvortil meddelelsen er vedhæftet, eller en ud af flere meddelelser eller bilag, der er vedhæftet den samme besked, åbnes eller på anden måde behandles.”

Af afsnit 2.1.2.4. i de almindelige bemærkninger, fremgår det, at der siden vedtagelsen af loven er etableret en mulighed for, at en afsender automatisk kan få en bekræftelse på, at en meddelelse, som er sendt til en digital postkasse, er åbnet.

Datatilsynet har ingen bemærkninger til den konkrete ændring til bestemmelsen. Datatilsynet skal imidlertid henvise til, at tilsynet i sit høringssvar til Justitsministeriet af 31. august 2012 vedrørende betænkning om revision af reglerne om forkyndelse og Retsplejerådets udtalelse herom (Justitsministeriets sagsnr.: 2011-740-0008) udtalte, at tilsynet ikke umiddelbart kunne tiltræde, at der sendes en besked, når en borger har åbnet en digital meddelelse. Kopi høringssvaret er vedlagt

2. Telefonforkyndelse

Det fremgår af afsnit 2.2.3. i de almindelige bemærkninger i udkastet, at

"Det foreslås samtidigt, at der gives mulighed for, at ansatte ved statsadvokaterne, der er beskikket til at foretage telefonforkyndelse, har adgang til oplysninger om de hemmelige telefonnumre i nummeroplysningsdatabasen ("118") på linje med ansatte ved retterne, politiet og restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 31, stk. 6, i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester."

Det følgende fremgår endvidere af de særlige bemærkninger til udkastets § 3, nr. 1,

"Det forudsættes, at kun de personer ved statsadvokaterne, der beskikkes til at foretage telefonforkyndelser, får adgang til oplysninger om de hemmelige telefonnumre. Endvidere forudsættes det, at de pågældende kun anvender adgangen til oplysningerne i forbindelse med telefonforkyndelser."

Datatilsynet går på den baggrund ud fra, at der kun gives adgang til oplysninger om de hemmelige telefonnumre til de personer, der er beskæftiget med de formål, hvortil personoplysningerne behandles, jf. herved sikkerhedsbekendtgørelsens § 11, stk. 2.

Det fremgår bl.a. af de særlige bemærkninger til udkastets § 1, nr. 2, at

"Vedkommende statsadvokat skal i forbindelse med beskikkelsen instruere den beskikkede i, hvordan den pågældende skal foretage telefonforkyndelser, og i øvrigt vejlede den beskikkede med hensyn til dennes pligter."

Datatilsynet forudsætter, at vedkommende statsadvokat giver den fornødne instruktion til de medarbejdere, som behandler personoplysningerne. Medarbejderne skal herunder gøres bekendt med de interne sikkerhedsbestemmelser, der er fastsat i medfør af sikkerhedsbekendtgørelsens § 5.

Datatilsynet skal i øvrigt henvise til Datatilsynets høringssvar til Justitsministeriet af 31. august 2012, hvor tilsynet i afsnit 1.2. er fremkommet med bemærkninger om adgangen til hemmelige telefonnumre i forbindelse med telefonforkyndelse.

3. Digital kommunikation i strafferetsplejen

Det fremgår bl.a. af de særlige bemærkninger til udkastets § 1, nr. 4, at

"Anklagemyndigheden, retterne, advokater, tiltalte og andre parter i en straffesag vil efter bestemmelsen f.eks. kunne vælge at sende meddelelser til e-boks eller en e-mailadresse, hvis en sådan er oplyst.

[...]

Persondatalovgivningen vil fortsat skulle iagttages, når anklagemyndigheden, forsvarere og retterne behandler personoplysninger i forbindelse med anvendelse af digital kommunikation i strafferetsplejen."

Datatilsynet skal bemærke, at det følger af sikkerhedsbekendtgørelsens § 14, at der kun må etableres eksterne kommunikationsforbindelser, hvis der træffes særlige foranstaltninger for at sikre, at uvedkommende ikke gennem disse forbindelser kan få adgang til personoplysninger.

Efter Datatilsynets opfattelse skal der ved transmission af følsomme oplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8 (f.eks. oplysninger om strafbare forhold) over det åbne internet som minimum anvendes stærk kryptering, baseret på en anerkendt algoritme.¹

4. Anonymisering af forurettedes identitet

Det følger af udkastets § 1, nr. 1, at det foreslås at ændre retsplejelovens § 41 e, stk. 4, 3. pkt., således, at forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens § 210 også bliver omfattet af bestemmelsen.

Datatilsynet skal bemærke, at en oplysning om, at en person har været offer for incest, umiddelbart er en oplysning om andre rent private forhold omfattet af persondatalovens § 8.

Datatilsynet går ud fra, at der ikke efter reglerne i kapitel 3 a i retsplejeloven i forbindelse med aktindsigt i øvrigt kan udleveres dokumenter, hvoraf der fremgår følsomme personoplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 eller 8.

Udkastet giver herudover ikke anledning til bemærkninger.

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriet, Lovafdelingen, til orientering.

Med venlig hilsen

Signe Vestergård Abildskov

Bilag: Kopi af Datatilsynets høringssvar til Justitsministeriet af 31. august 2012 vedrørende betænkning om revision af reglerne om forkyndelse og Retsplejerådets udtalelse herom (Justitsministeriets sagsnr.: 2011-740-0008)

¹ Datatilsynet kan henvise til tilsynets informationstekst "Transmission af personoplysninger over internettet": <https://www.datatilsynet.dk/offentlig/sikkerhed/transmission-over-internettet/>

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: jm@jm.dk

31. august 2012

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2012-121-0008
Sagsbehandler
Kristian Gyde Poulsen
Direkte 3319 3215

Vedrørende høring over betænkning om revision af reglerne om forkyndelse og Retsplejerådets udtalelse herom - Justitsministeriets sagsnr. 2011-740-0008

Ved e-mail af 2. juli 2012 har Justitsministeriet anmodet Datatilsynet om bemærkninger til betænkning nr. 1528/2011 om revision af reglerne om forkyndelse og Retsplejerådets udtalelse herom.

Datatilsynet skal herefter udtale følgende:

1. Adgang til hemmelige telefonnumre

1.1. I betænkningens afsnit 7.2.2.1.2 anføres bl.a. følgende:

"7.2.2.1.2 Adgangen til telefonnumre

En forudsætning for effektivt at kunne gennemføre telefonforkyndelse er, at den, der skal forkynde, har adgang til oplysninger om telefonnumre. For så vidt angår civile sager, herunder fogedsager, finder arbejdsgruppen, at sagsøger og fordringshaver så vidt muligt bør oplyse eget og henholdsvis sagsøgtes og skyldners telefonnummer ved sagens fremsendelse til retten, og at tydeligere rubrikker bør indsættes i Domstolsstyrelsens skemaer for stævninger og betalingspåkrav. Der vil dog være sager, som ikke indeholder oplysninger om telefonnumre på de personer, der skal foretages telefonforkyndelse for (f.eks. straffesager), eller hvor sagsøgers eller fordringshavers oplysninger er behæftede med fejl. Der er derfor i et vist omfang behov for, at de personer, der skal forkynde, selv får adgang til oplysninger om telefonnumre, herunder hemmelige telefonnumre.

Med henblik på at styrke det strafferetlige værn mod terrorisme og forbedre politiets efterforskningsmuligheder fik politiet ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, gennemførelse af FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) samt øvrige initiativer til bekæmpelse af terrorisme mv.) adgang til også de hemmelige telefonnumre i nummeroplysningsdatabasen ("118"), uden at betingelserne for edition er opfyldt, jf. nu § 31, stk. 6, jf. stk. 5, nr. 2, og § 11 i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Retterne og restanceinndrivelsesmyndigheden har på nuværende tidspunkt ikke adgang til de hemmelige telefonnumre i nummeroplysningsdatabasen ("118"). I lyset af at retterne og restanceinndrivelsesmyndigheden allerede i dag har adgang til CPR-registeret, som indeholder oplysninger om personer med navne- og adressebeskyttelse, findes der ikke at være betænkeligheder forbundet med at give disse myndigheder adgang til de hemmelige telefonnumre. Arbejdsgruppen foreslår derfor, at § 31, stk. 6, i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester ændres, således at også retterne og restanceinndrivelsesmyndigheden får adgang til de hemmelige telefonnumre. Det forudsættes i den forbindelse, at kun de personer ved retterne og hos restanceinndrivelsesmyndigheden, der beskikkes til at foretage telefonforkyndelser, får adgang til oplysninger om de hemmelige telefonnumre. Det forudsættes endvidere, at adgangen til oplysningerne kun anvendes i forbindelse med telefonforkyndelser."

1.2. Datatilsynet bemærker, at den omtalte ændring fra 2002 var led i terrorpakken. Efter tilsynets opfattelse havde formålet med den lovændring en anderledes karakter end de formål, der forfølges med den ændring, som nu overvejes.

Datatilsynet lægger til grund, at de omhandlede oplysninger om hemmelige telefonnumre udgør personoplysninger, i hvert fald når abonnenten er en fysisk person.

Ifølge persondatalovens¹ § 2, stk. 1, går regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en bedre retsstilling, forud for reglerne i lov om behandling af personoplysninger. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at persondataloven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Ifølge bemærkningerne gælder dette dog ikke, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod direktivet om behandling af personoplysninger.

Betænkningen ses hverken at indeholde en vurdering af den påtænkte hjemmel til behandling af personoplysninger i forhold til persondataloven eller databeskyttelsesdirektivet.

Datatilsynet skal derfor henstille, at der i lovforslaget foretages en vurdering af, om den ønskede adgang til videregivelse og brug af oplysninger om hemmelige telefonnumre er forenelig med databeskyttelsesdirektivet.

Datatilsynet skal særligt pege på de grundlæggende principper om formålsbestemthed og proportionalitet i databeskyttelsesdirektivets artikel 6, stk. 1, litra b og c.

Datatilsynet går i den forbindelse ud fra, at teleselskabernes behandling af oplysninger om hemmelige telefonnumre sker til formål, der vedrører administrationen af abonnementet. Senere behandling, herunder videregivelse til og

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer

anvendelse hos andre af oplysningerne, må ikke være uforenelig med dette formål, jf. databeskyttelsesdirektivets artikel 6, stk. 1, litra b.

Tilsynet finder, at det i den forbindelse må antages, at personer, som har valgt at have hemmeligt telefonnummer, i almindelighed vil have en berettiget forventning om, at oplysning om deres telefonnummer ikke videregives til offentlige instanser, medmindre der foreligger ganske ekstraordinære omstændigheder. Dette må efter tilsynets opfattelse også indgå i vurderingen.

Tilsynet er på denne baggrund umiddelbart betænkelig ved forslaget.

2. Forenklet digital forkyndelse

2.1. I betænkningens afsnit 7.2.2.2.2. anføres bl.a. følgende:

”Arbejdsgruppen har derfor overvejet mulighederne for indførelse af en ny digital forkyndelsesform (*”forenklet digital forkyndelse”*) indebærende, at den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag gøres tilgængelig for den pågældende i en digital postkasse, der anvendes til sikker digital kommunikation med det offentlige, og når meddelelsen åbnes, sendes en besked om, at meddelelsen er blevet åbnet, automatisk retur til myndigheden. Der vil altså være tale om en automatisk funktionalitet, hvorved modtagelsen bekræftes ved åbning af den digitale meddelelse. Borgeren eller virksomheden vil således ikke have mulighed for at vælge, om beskeden afsendes. Meddelelsen anses for forkyndt, hvis meddelelsen åbnes af den pågældende. Forkyndelsen anses for sket den dag, den pågældende åbner meddelelsen.

[...]

Arbejdsgruppen har endvidere overvejet, om retsvirkningen af forenklet digital forkyndelse skal knytte sig til åbningen af den elektroniske postkasse eller til åbningen af den konkrete digitale meddelelse, der skal forkyndes. Arbejdsgruppen har fundet det mest nærliggende at lade retsvirkningen følge af åbningen af den konkrete digitale meddelelse. Skulle det erfaringsmæssigt vise sig, at de personer, der skal foretages forkyndelse for, åbner deres elektroniske postkasse uden at åbne de modtagne digitale meddelelser, der skal forkyndes, kan der på sigt være behov for at se på de tekniske muligheder for at ændre på ordningen.”

Af afsnit 7.2.2.2.3 fremgår endvidere følgende:

”7.2.2.2.3 Konklusion

Arbejdsgruppen finder, at de digitale postkasser – når den automatiske funktionalitet, hvorved modtagelsen bekræftes ved åbning af den digitale meddelelse, er etableret – vil være egnet til at foretage forenklet digital forkyndelse.

En forudsætning for at kunne gennemføre forenklet digital forkyndelse via de digitale postkasser er, at den borger eller den virksomhed, der skal ske forkyndelse for, har oprettet en digital postkasse og faktisk åbner den meddelelse, der skal forkyndes. Der er i arbejdsgruppen blevet peget på, at det segment, som det er vanskeligst at få forkyndt for, formentlig ikke vil oprette og anvende de digitale postkasser, og i forhold til dem vil det således næppe være muligt at foretage forkyndelse via de digitale postkasser.”

2.2. Datatilsynet bemærker, at tilsynet i sit høringssvar over forslaget til lov om Offentlig Digital Post (lovforslag nr. L 160 af 13. april 2012) bl.a. har påpeget, at myndighedernes ansvar for og rådighed over en meddelelse ophører ved afleveringen. Dette indebærer efter Datatilsynets opfattelse, at der ikke er hjemmel i persondataloven til, at en myndighed modtager oplysninger om, hvorvidt en meddelelse fra myndigheden er åbnet af borgeren eller ej, om meddelelsen er slettet eller oplysninger om, hvornår en given borger har været logget på og lignende.

I forslaget til lov om Offentlig Digital Post indgår bl.a. følgende:

"2.8. Persondataloven
[...]

Persondataloven opererer i øvrigt med begreberne dataansvarlig og databehandler.

Den systemansvarlige anses for dataansvarlig i forhold til administration af den digitale postløsning. En offentlig afsenders ansvar for og rådighed over en meddelelse mv. ophører ved aflevering til postløsningen. Det betyder, at en borger er dataansvarlig for indholdet i egen digital postkasse. Det betyder således også, at en offentlig afsender ikke må modtage oplysning om, hvorvidt en meddelelse mv. er læst, slettet eller på anden måde er behandlet af den pågældende borger."

Lovforslaget blev vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 6. juni 2012.

På denne baggrund kan Datatilsynet umiddelbart ikke tiltræde, at der sendes en besked, når en borger har åbnet en digital meddelelse.

3. Påmindelser på sms eller e-mail

3.1. Det fremgår af betænkningens afsnit 7.2.2.3.2, at det er arbejdsgruppens opfattelse, at påmindelser pr. sms eller e-mail vil være et egnet middel til at reducere antallet af udeblivelser fra retsmøder, navnlig i de sager, hvor der sker berammelse lang tid forud for retsmødet. Arbejdsgruppen anbefaler på den baggrund, at der etableres mulighed for at fremsende påmindelser pr. sms eller e-mail.

Af betænkningens afsnit 7.2.2.3.2 fremgår endvidere, at arbejdsgruppen anbefaler, at man til at begynde med anvender NemSMS-ordningen på www.borger.dk eller www.virk.dk, eller at man indhenter samtykke f.eks. i forbindelse med telefonforkyndelse.

3.2. Datatilsynet har noteret sig, at det af betænkningens afsnit 7.2.2.3 fremgår, at de almindelige regler om beskyttelse af fortrolige oplysninger, herunder f.eks. persondatalovens regler om behandling af personoplysninger, også vil gælde ved udsendelse af påmindelser pr. sms eller e-mail, og at hvis påmindelsen imidlertid kan begrænses til at indeholde tekst som "*Husk retsmøde [dato/kl.] i [retten]*", og det således ikke angives, hvilken afdeling (f.eks. fogedretten) den pågældende skal møde i, vil der ikke være tale om fortrolige oplysninger, der skal krypteres.

Datatilsynet skal bemærke, at såfremt NemSMS-ordningen på www.borger.dk eller www.virk.dk ikke anvendes i forbindelse med fremsendelse af påmindelser via sms (f.eks. fordi der på anden vis indhentes samtykke til kommunikation via sms), skal den løsning, der anvendes, bl.a. sikre, at de mobiltelefonnumre, der sendes sms'er til, er rigtige. Tilsynet kan herved henvise til kravet om ajourføring af oplysninger og om, at der behandles korrekte oplysninger, i persondatalovens § 5, stk. 4.

Datatilsynet kan herudover henvise til tilsynets retningslinjer om offentlige myndigheders kommunikation med borgerne via sms på tilsynets hjemmeside², der indeholder en række elementer til sikring af datakvaliteten og til imødegåelse af risikoen for, at oplysninger, der sendes via sms, kommer til uvedkommendes kendskab. Herunder elementer til sikring af, at der anvendes opdaterede telefonnumre, som rent faktisk benyttes af den pågældende borger.

Det anbefales i retningslinjerne, at processen for afsendelse af servicemeddelelser i videst muligt omfang automatiseres, således at f.eks. beskedens indhold så vidt muligt autogenereres, og at valg af telefonnumre og e-mailadresser ligeledes sker automatisk.

Datatilsynet kan i øvrigt henvise til sin udtalelse af 28. marts 2011 til Justitsministeriet vedrørende retternes og politiets brug af sms-påmindelser. Kopi af udtalelsen vedlægges til orientering.

Med venlig hilsen

Lena Andersen
Kontorchef

Bilag: Kopi af Datatilsynets udtalelse af 28. marts 2011

² <http://www.datatilsynet.dk/offentlig/sikkerhed/offentlige-myndigheders-kommunikation-med-borgerne-via-sms/>

Fra: \$Koncernledelsessekretariatet
Sendt: 2. november 2016 08:53
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: VS: Høring (2016-731-0065)
Vedhæftede filer: Lovforslag - Høringsudgave [DOK2104499].pdf; Høringsbrev (Andre) [DOK2101831].pdf; Høringsliste [DOK2092239].pdf; fesdaPacket.xml

Under henvisning til nedenstående mail kan det oplyses, at Direktoratet for Kriminalforsorgen ikke har bemærkninger til forslaget om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.).

Med venlig hilsen

Camilla Askedal
Kontorfuldmægtig

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Koncernledelsessekretariatet
Koncern Jura og Statistik
Strandgade 100
1401 København K
Direkte tlf.: +45 7255 4702
www.kriminalforsorgen.dk

Fra: \$Direktoratet for Kriminalforsorgen
Sendt: 17. oktober 2016 08:03
Til: \$Koncernledelsessekretariatet
Emne: VS: Høring (2016-731-0065)

Med venlig hilsen

Lars Pedersen

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Direkte tlf.: +45 7255 4852

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR-nr. 21659509
EAN-nr. 5798000161184

Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk og tob@jm.dk

J.nr.: 2016-4101-0058-3
Sagsbehandler: Johanne Kiørboe
Mail: jok@domstolsstyrelsen.dk
14. november 2016

Domstolsstyrelsens høringssvar

Justitsministeriet har ved mail af 14. oktober 2016 (sagsnr. 2016-731-0065) anmodet Domstolsstyrelsen om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.).

Domstolsstyrelsen skal i den anledning foreslå, at det i udkastet til lovforslaget, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.3.3.1, afsnit 10, præciseres, at afsender har mulighed for at vælge, om kommunikation skal ske digitalt – herunder hvilken form for digital kommunikation – under forudsætning af, at den pågældende form for digital kommunikation er teknisk mulig både for afsender og for modtager.

Med venlig hilsen

Laila Lindemark

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

ERSTATNINGSNÆVNET |
Civilstyrelsen
Adelgade 11-13
1304 København K.
Tlf.: (+45) 33 92 33 34
Fax: (+45) 39 20 45 05
Epost: erstatningsnaevnet@erstatningsnaevnet.dk

Dato: 07 NOV. 2016

J.nr.: 16-0810-00095

Sagsbeh.: Christian Højgaard

Udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.)

Erstatningsnævnet har modtaget Justitsministeriets høring af 14. oktober 2016 over ovennævnte udkast til lovforslag.

Udkastet giver ikke nævnet anledning til bemærkninger.

Der henvises til ministeriets sagsnr. 2016-731-0065.

Med venlig hilsen

Sarah Kolmos

Tina Tolstrup Bak Jensen

Fra: Koukoumis, Peter Svane [PFK@ankl.dk]
Sendt: 10. november 2016 14:36
Til: £Strafferelskontoret (951s18)
Emne: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester

Udkastet til ovennævnte lovforslag giver ikke FOAN anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Peter Koukoumis
bestyrelsesmedlem

Foreningen af Offentlige Anklagere
c/o Statsadvokaten i Viborg
Rødevej 1
8800 Viborg
Mobil: 72 68 92 84

Sendt til strafferetskontoret@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Att.: Strafferetskontoret

11. november 2016
20676/HH/RSS

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf mv. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager mv.)

Som næstformand i Hjælp Voldsofre og efter nærmere aftale med foreningen skal jeg herved fremkomme med vore bemærkninger til det fremsendte udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf mv. og om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager mv.).

Hos Hjælp Voldsofre kommer vi dagligt i kontakt med ofre for personforbrydelser og deres pårørende. Jeg selv er som næstformand i foreningen og som praktiserende (beneficeret) advokat ligeledes dagligt i kontakt med de forurettede i straffesager. Vores belæg for at afgive høringssvar baserer sig således på vores direkte kontakt med og erfaring fra de forurettedes situationer.

Vedrørende digital kommunikation:

For ofre for forbrydelser føles ventetiden på sagens behandling i retten og derved sagens afslutning meget lang. Ekstraordinær lang berammelsestid og/eller omberammelser er voidsomt belastende for de forurettede. De har ofte større ønske om, at en straffesag bliver påtalt hurtigt og afsluttet, end at gemingsmanden får en hård straf.

I erkendelse af det faktum, at manglende forkyndelse for tiltalte og vidner er en hyppig årsag til udsættelser og omberammelser af straffesager, mener Hjælp Voldsofre, at man skal gå meget langt i retning af at optimere og smidiggøre processen med forkyndelse og således benytte enhver mulighed, som nutidens digitalisering giver mulighed for.

Det er naturligvis også vigtigt for de forurettede, at de får behørig oplysninger om en sags overtagelse, og således som lovforslaget er beskrevet, hvorved afsenderen af en digital forkyndelse automatisk får besked på, at modtageren har åbnet meddelelsen, mener Hjælp Voldsofre, at lovforslaget introducerer en forsvarlig procedure, som vi kan støtte op om.

Adgang for Statsadvokaterne til at foretage telefonforkyndelse:

Til dette punkt har Hjælp Voldsofre ikke særskilte bemærkninger.

Anvendelse af digital kommunikation i strafferetspleje:

Enhver form for nytænkning, der kan være med til at optimere og effektivisere behandlingen af straffesager, hilses veikomment hos Hjælp Voldsofre jf. det ovenfor anførte om ofrenes ønske om en hurtig behandling.

I det omfang politiet/anklagemyndigheden kan sende de i en straffesag involverede advokater sagens genparters digitalt, må det formodes, at også den forurettedes bistandsadvokat hurtigt og effektivt kan få adgang til sagens akter. Dette kan kun være en fordel for den forurettede.

Hjælp Voldsofre har ikke yderligere bemærkninger, idet opmærksomheden navnlig henedes på, at de forurettede slet ikke har adgang til sagens akter, og i modsætning til den sigtede/tiltalte ej heller har adgang til at blive gjort bekendt med andre akter end deres egen forklaring.

Anvendelse af udeblivelsesdomme i straffesager og retten til genoptagelse:

Såfremt den tiltalte udebliver fra et retsmøde trods lovlig indkaldelse og forkyndelse vil det føles uforståeligt og krænkende for en forurettet at møde op og få at vide, at sagen er udsat til en anden dag. For den forurettede vil det være fuldstændig uforståeligt, at en tiltalt kan udeblive uden konsekvenser.

I det lys støtter Hjælp Voldsofre øget brug af udeblivelsesdomme, henholdsvis gennemførelse af vidneforklaringer uden tiltaltes tilstedeværelse. Man bør imidlertid samtidig være opmærksom på, hvis der blot tilsvarende for tiltalte er en øget adgang til at få sagen genoptaget, vil det virke ekstraordinært krænkende og ydmygende for den forurettede på et senere tidspunkt igen at skulle møde op til en hovedforhandling – denne gang med tiltaltes tilstedeværelse.

Anvendelse af domsmænd i straffesager, hvor der skal fastsættes en fællesstraf:

Hjælp Voldsofre har ikke særskilte kommentarer til denne del.

Anonymisering af forurettedes identitet:

Hjælp Voldsofre er enige med Justitsministeriet i, at straffesager om overtrædelse af straffelovens § 210 på samme måde som seksualforbrydelserne er særligt følsomme.

På sin vis kunne forurettedes identitet i straffesager omfattet af straffelovens § 210 på tilsvarende vis være beskyttet ved, at der bliver fremsat et navneforbud. Imidlertid må det konstateres, at der i flere sager omfattet af straffelovens § 210 ikke er beskikket en bistandsadvokat for den forurettede eller, at den beskikkede bistandsadvokat ikke møder i forbindelse med hovedforhandlingens behandling, eftersom forurettedes forklaring blot afspilles på video, hvorfor det vil være nødvendigt med en præceptiv beskyttelse.

Hjælp Voldsofre støtter således, at overtrædelser af straffelovens § 210 omfattes af retsplejelovens § 1017b.

Kriminalitetskrav for at foretage hemmelig ransøgning:

Til dette punkt har Hjælp Voldsofre ikke særskilte bemærkninger.

Begæring af magtmidler, herunder peberspray:

Til dette punkt har Hjælp Voldsofre ikke særskilte bemærkninger.

Fastsættelse af salær til forsvarer og beskikkede advokater:

Hjælp Voldsofre har på vegne af foreningens medlemmer ikke som sådan kommentarer til, hvordan salæret til beskikkede forsvarer og bistandsadvokater fastsættes, men skal blot henlede opmærksomheden på, at en ringe honorering af bistandsadvokatens arbejde selvsagt vil have en afsmitende effekt på de forurettede.

Vi oplever i foreningen ofte, at en forurettet har fået beskikket en bistandsadvokat, som de enten slet ikke hører fra forud for et retsmøde men blot møder i forbindelse med hovedforhandlingen, hvor der bliver taget forbehold om erstatning, eller har svært ved at komme i kontakt med den beskikkede bistandsadvokat.

Derforuden oplever medlemmer/forurettede, som har været i kontakt med advokaten, der på fornuftig vis har bistået dem med at orientere om forløbet af retsmødet, men ikke på behørig vis vejledt om mulighederne for at søge hjælp via egne forsikringer, psykologhjælp, informeret dem om sagens udfald, vejledt om det videre forløb i forbindelse med sagens behandling i Erstatningsnævnet, etc.

Det kan desværre ikke udelukkes, at advokaternes manglende engagement i forhold til at hjælpe de forurettede har sammenhæng med den meget ringe dækningsgrad, der er i takstmæssige sager.

--- ooo O ooo ---

Vi håber, at vores kommentarer er brugbare for Strafferetskontoret.

Venlig hilsen
Helle Hald
partner, advokat (L)

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Danmark

Att. strafferetskontoret@im.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 9132 5761

MAAK@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 16/02944-3

**HØRINGSSVAR OVER UDKAST TIL LOVFORSLAG OM
ÆNDRING AF RETSPLEJELOVEN, LOV OM
FULDBYRDELSE AF STRAF M.V. OG LOV OM
ELEKTRONISKE KOMMUNIKATIONSNET OG –
TJENESTER (UDEBLIVELSESDOMME, FORKYNDELSE
OG ANVENDELSE AF DIGITAL KOMMUNIKATION I
STRAFFESAGER M.V.)**

11. NOVEMBER 2016

Justitsministeriet har ved e-mail af 14. oktober anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og –tjenester.

I udkastet foreslås der blandt andet 1) en øget anvendelse af udeblivelsesdomme og en ændring i adgangen til genoptagelse af disse sager 2) en adgang for fængselsbetjente til at bære peberspray som en del af den almindelige personlige udrustning og 3) en øget adgang til at foretage hemmelig ransagning. Instituttet har bemærkninger til disse dele af udkastet.

Herudover finder instituttet det positivt, at udkastet også lægger op til, at ofre for incest får samme beskyttelse som ofre for seksualforbrydelser.

SAMMENFATNING

Med udkastet sker der en markant udvidelse i anvendelsen af udeblivelsesdomme (domme, hvor tiltalte dømmes i sit fravær) samtidig med, at den domfældtes retssikkerhed svækkes.

En langt større personkreds vil med udkastet blive dømt uden at være tilstede i retten da: i) det under visse betingelser bliver obligatorisk for domstolene at afsige dom, selvom tiltalte ikke er tilstede, ii) reglerne, der oprindeligt var tiltænkt ukomplicerede sager, blandt andet kommer til at omfatte personer, der udebliver og som kan idømmes op til 6 måneders ubetinget fængsel i medfør af retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 4, og iii) justeringen af reglerne for forenklet digital forkyndelse

potentielt vil føre til, at flere personer ikke bliver opmærksomme på, at der er indledt en straffesag mod dem, da det ikke længere skal være en betingelse for forkyndelse, at meddelelsen, som skal forkyndes, bliver åbnet.

- Instituttet anbefaler, at retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 4, om udeblivelsesdomme bevarer sin nuværende udformning, og ikke udvides til at omfatte op til 6 måneders ubetinget fængsel.

Retsgarantierne for denne større personkreds indskrænkes med ophævelsen af den hidtidige ubetingede adgang til at få sin sag genoptaget. Instituttet vurderer, at ophævelsen af genoptagelsesadgangen svækker den enkeltes retssikkerhed betydeligt.

- Instituttet anbefaler, at bestemmelsen om at ophæve den ubetingede genoptagelsesadgang i udeblivelsesager udgår fra udkastet, eller at Justitsministeriet på anden måde sikrer udeblevne domfældte en tilsvarende retsgaranti.

Med udkastet skabes der en mulighed for, at fængselsbetjente kan bære peberspray som en del af deres almindelige udrustning.

Risikoen for forkert eller ulovlig anvendelse af peberspray øges, når peberspray bliver en del af den almindelige udrustning. Det er derfor så meget desto vigtigere, at betingelserne for, hvornår peberspray må anvendes fremgår klart og tydeligt af lovgivningen.

- Instituttet anbefaler, at Justitsministeriet præciserer i magtanvendelsesbekendtgørelsen, om der altid kræves konkret lederbemyndigelse til at anvende peberspray, eller om bemyndigelse til at bære peberspray også indeholder bemyndigelse til at anvende peberspray.
- Instituttet anbefaler endvidere, at det indskræpes i praksis, at der altid skal foretages en konkret nødvendigheds-, proportionalitets- og skånsomhedsvurdering, inden der anvendes peberspray.

Afslutningsvist bemærker instituttet, at udkastet på ny udvider adgangen til at anvende hemmelig ransagning – et ganske alvorligt indgreb – i forbindelse med efterforskningen af mindre alvorlige, ikke-personfarlige kriminalitetsformer.

ØGET ANVENDELSE AF UDEBLIVELSESDOMME OG ÆNDRING I ADGANG TIL GENOPTAGELSE AF SAG

UDKASTET FORMÅL OG INDHOLD

Forslaget om at øge brugen af udeblivelsesdomme (domme, hvor tiltalte dømmes i sit fravær) kommer som led i den politiske aftale "Respekt for det fælles – Respektpakke I" fra maj 2016 mellem

regeringen og de øvrige borgerlige partier med fokus på at øge respekten for det offentlige rum, offentlige myndigheder og personer i offentlig tjeneste. Aftalepartierne er blevet enige om, at der skal gøres øget brug af udeblivelsesdomme, så tiltaltes udeblivelse – og den mangel på respekt, det ifølge aftalepartierne er udtryk for – ikke står i vejen for en konsekvent strafforfølgning.

Med udkastet vendes udgangspunkt for anvendelsen af udeblivelsesdomme om, således at en sag fremadrettet ikke blot "kan" men "skal" fremmes til dom i tiltaltes fravær, når betingelserne for det er opfyldt.

Herudover foreslås det, at udeblivelsesdomme skal anvendes til betydeligt højere straffe end hidtil. En sag skal blandt andet fremmes til udeblivelsesdom, når tiltalte har været lovligt indkaldt og ikke dømmes højere straf end ubetinget fængsels på 6 måneder (og ikke 3 måneder som hidtil). I tilfælde, hvor tiltalte har givet samtykke til, at hovedforhandlingen kan gennemføres i vedkommendes fravær, vil der fremadrettet kunne afsiges udeblivelsesdomme på op til 1 års fængsel (og ikke 6 måneder som hidtil).

Endelig foreslås det med udkastet, at adgangen til at få sin sag genoptaget uden, at de almindelige betingelser for genoptagelse er opfyldt (ubetinget genoptagelse) ophæves, således at udeblevne domfældte alene kan få genoptaget sagen, hvis den ikke kan ankes.

Justitsministeriet anfører i bemærkningerne, at forslaget ikke rejser retssikkerhedsmæssige betænkeligheder.

DEN MENNESKERETLIGE BESKYTTELSE

Det følger af formålet med den Europæiske

Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 6, at tiltalte i en straffesag har ret til at være til stede under hovedforhandlingen. Dette udledes desuden af artikel 6, stk. 3, litra c, d og e, idet de opregnede rettigheder ikke vil kunne fungere, såfremt tiltalte ikke havde ret for at være til stede.¹

Beskyttelsen er ikke til hinder for, at en straffesag kan gennemføres uden tiltaltes tilstedeværelse. EMD har imidlertid fastslået, at det er en betingelse for, at straffesagen kan gennemføres i tiltaltes fravær, at myndighederne har gjort sig rimelige anstrengelser for at gøre tiltalte bekendt med, at der er indledt en straffesag mod vedkommende.² Er

¹ Se således f.eks. EMD's dom i Colozza mod Italien, dom af 12. februar 1985, pr. 27

² Se således f.eks. EMD's domme i Colozza mod Italien, dom af 12. februar 1985, pr. 28 og F.C.B mod Italien, dom af 28. august 1991 pr. 33, samt T mod Italien, dom af 12. oktober 1992, pt. 27-29. Det samme

der tvivl om, hvorvidt tiltalte er behørigt indkaldt til hovedforhandlingen, påhviler det de nationale myndigheder at afklare denne tvivl.³

Det er endvidere en betingelse for gennemførelsen af en udeblivelsessag, at domfældte har mulighed for at opnå en fornyet behandling af straffesagens faktiske og retlige spørgsmål.⁴ De kontraherende stater har i den forbindelse en vid skønsmargin for, hvordan de vælger at indrette deres retssystem for at iagttage forpligtelsen.⁵

INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

Udgangspunktet i retsplejeloven er, at en tiltalt skal være til stede i retten under hele hovedforhandlingen i en straffesag, medmindre andet er bestemt i loven. Tiltaltes tilstedeværelse er en afgørende forudsætning for, at tiltalte kan imødegå vidneudsagn og tilrettelægge sit forsvar, men er også afgørende for, at retten kan vurdere pålideligheden af tiltaltes eventuelle forklaring over for andre beviser i sagen, og vurdere, om der foreligger formildende omstændigheder i sagen.

Med udkastet sker der en markant udvidelse i brugen af udeblivelsesdomme blandt andet fordi det bliver et krav, at domstolene afsiger udeblivelsesdom, medmindre tiltaltes tilstedeværelse er nødvendig. Domstolene fratages derved en del af deres beføjelse til at styre processen omkring afsigelse af udeblivelsesdomme.

Det er i den forbindelse værd at bemærke, at udeblivelse ifølge en undersøgelse fra Domstolsstyrelsen langt fra er den største grund til, at straffesager omberammes eller udsættes af domstolene. Undersøgelsen viste, at der i en periode på 5 uger, blev omberammet eller udsat op mod 1400 retsmøder i straffesager ud af i alt ca. 4- 6000 retsmøder i samtlige byretter, landsretterne og Grønlands Landsret.⁶

følger af Europarådets Resolution (75) 11 "On the criteria governing proceedings held in the absence of the accused", pkt. 1.

³ Se således EMD's dom i Somogyi mod Italien, dom af 18. maj 2005, pr. 73-74

⁴ Se således f.eks. EMD's domme i Colozza mod Italien, dom af 12. februar 1985, pr. 29, Somogyi mod Italien, dom af 18. maj 2005, pr. 66 og Sejdivic mod Italien, dom af 1. maj 2006, pr. 82.

⁵ Se således f.eks. EMD's domme i Somogyi mod Italien, dom af 18. maj 2005, pr. 67 og Sejdivic mod Italien, dom af 1. maj 2006, pr. 83.

⁶ Undersøgelsen fremgår af "Oplæg fra arbejdsgruppen om optimering af straffesager (2015)" af 7. august 2015, som er tilgængeligt her: <http://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemedd>

Alene 178 af disse sager blev omberammet eller udsat, fordi tiltalte var udeblevet. Instituttet bemærker, at konklusionerne fra undersøgelsen ikke fremgår af nærværende udkast.

Hvis tiltalte er udeblevet på trods af lovlig forkyndelse, kan tiltalte fremadrettet idømmes en ubetinget fængselsstraf på op til 6 måneder. Har tiltalte givet samtykke til gennemførelsen af hovedforhandlingen i sit fravær, kan tiltalte dømmes op til 1 års fængsel. Også dette fører til en øget anvendelse af udeblivelsesdomme, der oprindeligt var tiltænkt mindre, ukomplicerede sager, hvor domstolene kunne være betrygget i, at tiltaltes tilstedeværelse ikke ville ændre (betydeligt) på sagens udfald.

Instituttet finder, at den øgede anvendelse af udeblivelsesdomme i tilfælde, hvor tiltalte i sit fravær kan idømmes op til 6 måneders ubetinget fængsel forringer den tiltaltes retsstilling ganske betydeligt. Der er tale om en betydelig strafforøgelse, som efter instituttets vurdering er svær at forene med hensynet til retssikkerheden, sådan som det afspejlede sig i det oprindeligt tiltænkte anvendelsesområde for udeblivelsesdomme.

- Instituttet anbefaler, at retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 4, om udeblivelsesdomme bevarer sin nuværende udformning, og ikke udvides til at omfatte op til 6 måneders ubetinget fængsel.

Med udkastet ophæver man samtidig den ubetingede adgang til at få genoptaget sin sag i udeblivessager.

Ophævelsen af genoptagelsesadgangen er blandt andet indgribende, fordi den må ses i sammenhæng med, at der i udkastet foreslås en justering af reglerne om brug af forenklet digital forkyndelse. Justeringen indebærer, at forkyndelse i straffesager fremover anses for at være sket ved åbning "eller anden behandling" af en elektronisk fremsendt meddelelse eller den elektroniske besked, hvori meddelelsen er vedhæftet. Det betyder, at forkyndelse anses for sket, selvom meddelelsen ikke er blevet åbnet men f.eks. videresendt eller i tilfælde, hvor en person alene har læst fremsendelsesbeskeden men ikke indholdet af meddelelsen.

I den oprindelige bestemmelse om udeblivelsesdomme fra 1994 var det en betingelse, at forkyndelsen var sket personligt for tiltalte.⁷ Kravet om personlig forkyndelse blev efterfølgende ophævet i 2002.

[eelser/pdf/2015/Opl%C3%A6g%20fra%20arbejdsgruppen%20om%20optimering%20af%20berammelse%20af...pdf](#)

⁷ Lovforslag nr. 231 fremsat 6. april 1994: forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven

Justitsministeriet anførte dengang i bemærkningerne, at ophævelsen ikke var forbundet med retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, da der i stedet blev indført en ubetinget adgang for tiltalte til at få genoptaget sagen.⁸ Justitsministeriet anførte, at den foreslåede ordning hvilede "på en samlet afvejning af ønsket om at undgå ressourcospild over for hensynet til den tiltaltes ret til at være til stede under domsforhandlingen i alle instanser. I den samlede afvejning indgår den fri mulighed for genoptagelse med betydelig vægt".

Fremadrettet vil en person, der har modtaget en forenklet digital forkyndelse, skulle dømmes i sit fravær og ikke efterfølgende have en adgang til genoptagelse af sagens retlige og faktiske omstændigheder. Domfældte vil alene kunne anke sagen og med udkastet afskæres en ganske stor persongruppe således fra adgangen til at være til stede i en straffesag mod dem i to instanser.

Instituttet vurderer, at ophævelsen af genoptagelsesadgangen svækker den enkeltes retssikkerhed betydeligt, idet adgangen til at få prøvet sin sag ved to instanser er en fundamental del af retssystemmet. Svækkelsen sker samtidig med et forslag om en betydelig forhøjelse af den straf, der kan pålægges ved en udeblivelsesdom, og en lempelse af reglerne for, hvornår en forenklet digital forkyndelse er sket; en forkyndelse, som er en afgørende forudsætning for afsigelse af udeblivelsesdom.

Instituttet er opmærksomt på, at en udeblivelsesdom i medfør af retsplejelovens § 219 a, stk. 5, altid skal forkyndes personligt for tiltalte. Instituttet vurderer dog ikke, at denne – efterfølgende – forkyndelse af domsudskriften ændrer på de retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, som udkastet giver anledning til.

- Instituttet anbefaler, at bestemmelsen om at ophæve den ubetingede genoptagelsesadgang udgår fra udkastet eller at Justitsministeriet på anden måde sikrer udeblevne domfældte en tilsvarende retsgaranti.

ØGET ADGANG FOR FÆNGSELSBETJENTE TIL AT BÆRE PEBERSPRAY

Med udkastet foreslås det, at fængselsbetjente fremadrettet skal kunne bære peberspray som en del af den almindelige personlige udrustning, således, at der kan reageres hurtigt og effektivt i situationer, hvor anvendelse af peberspray anses for nødvendigt, og hvor mindre indgribende magtmidler er utilstrækkelige. De hidtidige regler kræver,

⁸ Lovforslag nr. 73 fremsat 30. januar 2002: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven

at der foreligger en særlig risikosituation for, at peberspray kan bæres af fængselsbetjente.

Justitsministeriet fremhæver i bemærkningerne, at det alene er adgangen til at bære peberspray, som udvides med udkastet og ikke adgangen til at anvende peberspray. Anvendelsen vil ifølge Justitsministeriet fortsat være underlagt skærpede betingelser.

Instituttet henviser overordnet til sin rapport af 2014, "Brug af peberspray i danske fængsler og arresthuse"⁹, hvor anvendelsen og bæringen af peberspray er udførligt behandlet.

Den Europæiske Torturkomité (CPT) har i en række besøgsrapporter forholdt sig til staters brug af peberspray i lukkede institutioner, herunder navnlig i fængsler. CPT har fremhævet i flere rapporter vedrørende fængsler, at peberspray ikke bør bæres som standardudstyr for fængselspersonale.¹⁰

Instituttet bemærker, at der er en række usikkerheder omkring anvendelsen af peberspray i danske fængsler og arresthuse, hvilket også er dokumenteret i instituttets rapport: navnlig er det i praksis ikke altid klart, i hvilket omfang der kræves en lederbemyndigelse, før der anvendes peberspray. Herudover er det i praksis uklart, om fængselspersonalet altid foretager en konkret nødvendigheds-, proportionalitets- og skånsomhedsvurdering, inden der anvendes peberspray i en given situation.

Risikoen for forkert eller ulovlig anvendelse af peberspray som følge af disse uklarheder øges, når der med udkastet skabes en adgang til, at peberspray kan bæres som en del af det almindelige udstyr. Det er derfor så meget desto vigtigere, at betingelserne for anvendelsen af peberspray fremgår klart af lovgivning og instruks.

- Instituttet anbefaler, at Justitsministeriet præciserer i magtanvendelsesbekendtgørelsen, om der altid kræves konkret lederbemyndigelse til at anvende peberspray, eller om bemyndigelse til at bære peberspray også indeholder bemyndigelse til at anvende peberspray.

⁹ Rapporten er tilgængelig her:

http://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/dokumenter/udgivelser/peberspray_december_2014.pdf

¹⁰ CPT har blandt andet i følgende besøgsrapporter udtalt sig om brugen af peberspray i fængsler: CPT's besøg til Østrig i 2009, CPT/Inf (2010) 5, pr. 116 og CPT's besøg til Polen i 2009, CPT/Inf (2011) 20, pr. 76-77.

- Instituttet anbefaler endvidere, at det indskærpes i praksis, at der altid skal foretages en konkret nødvendigheds-, proportionalitets- og skånsomhedsvurdering, inden der anvendes peberspray.

ØGET ADGANG TIL AT FORETAGE HEMMELIG RANSAGNING

Med udkastet foreslås det, at adgangen til at foretage hemmelige ransagninger i medfør af retsplejelovens § 799 udvides til også at omfatte mistanke om grove overtrædelser relateret til dopingmidler (straffelovens § 191 a) og grove sager om underslæb, bedrageri, databedrageri, mandatsvig og skyldnersvig (straffelovens § 286, stk. 2). Der er ifølge Justitsministeriet tale om en naturlig tilpasning af bestemmelsen, der allerede i dag omfatter narkotikasager og grove sager om tyveri.

Brugen af hemmelige ransagninger indebærer – i modsætning til almindelige ransagninger – at mistænkte ikke bliver bekendt med ransagningen og dermed fratages retten til at sikre sig, at de formelle betingelser herfor er opfyldt, og retten til umiddelbart herefter at varetage sit forsvar.

Hemmelig ransagning var oprindeligt begrænset til de mest alvorlige forbrydelser. Adgangen til at anvende hemmelig ransagning er imidlertid udvidet betydeligt over tid, senest i 2013 hvor efterforskning af blandt andet visse former for alvorlig økonomisk kriminalitet blev tilføjet, sammen med visse overtrædelser af skatte-, told,- og afgiftslovgivningen. Instituttet udtrykte i den forbindelse bekymring omkring udvidelsen af bestemmelsen til også at omfatte ikke-personfarlig kriminalitet.¹¹

Instituttet bemærker, at nærværende udkast kommer i forlængelse af tidligere udvidelser i adgangen til at benytte dette – ganske alvorlige – indgreb i forbindelse med efterforskningen af mindre alvorlige, ikke-personfarlig kriminalitetsformer.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2016-731-0065.

Med venlig hilsen

Marya Akhtar

SPECIALKONSULENT

¹¹ Høringssvaret er tilgængeligt her:

http://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/hoeringssvar/h%C3%B8ringssvar_afgivet_i_2013/februar_2013/33_b_styrket_indsats_over_for_oeconomisk_kriminalitet.pdf

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmen 10
1216 København K

København, den 1. november 2016

Vedrørende høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.)

Foreningen Joan-Søstrene har modtaget ovennævnte udkast til lovforslag til høring.

Joan-Søstrene, som i 40 år har rådgivet kvinder udsat for vold, voldtægt, incest og sexuel chikane, er positive overfor de foreslåede lovændringer, som vi anser som en nødvendig og tidssvarende effektivisering af strafferetsplejen. Joan-Søstrene har derfor heller ingen bemærkninger til punkterne 2.1.-2.5. og punkterne 2.7.-2.9.

Ved læsning af punkt 2.6. om anonymisering af forurettedes identitet glæder det Joan-Søstrene, at man fra lovgivers side har fundet grund til at styrke retsstillingen for forurettede i sager vedrørende overtrædelse af straffelovens § 210 om incest. Vi hilser dermed lovforslaget velkomment.

Incestofre, herunder også voksne med senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen, er en særdeles sårbar gruppe, som man fra politisk side bør tage væsentligt bedre hånd om. Alle politikere er tilsyneladende enige om at det er en vigtig sag, men alligevel er det afsatte budget kun cirka 25% af, hvad der er brug for, hvis man spørger eksperterne.

Sluttelig vil Joan-Søstrene benytte lejligheden til at opfordre til, at straffelovens §§ 41 e, stk. 4, 3. pkt. og 1017 b, stk. 1 fremover håndhæves effektivt. Det er desværre Joan-Søstrenes erfaring, at dette ikke altid sker i praksis.

Såfremt vi kan bistå med yderligere oplysninger eller bemærkninger, står vi naturligvis til rådighed. Vedhæftet følger en folder om os og vores arbejde.

Med venlig hilsen

Joan-Søstrene

JOAN-SØSTRENE Rådgivning & oplysning om overgreb på kvinder

C/O DANNER, NANSENSGADE 1, 1366 KØBENHAVN V

TELEFON: +45 3314 7484 - WWW.JOAN-SOESTRENE.DK

ÅBNINGSTIDER: Mandag og torsdag kl. 18.00 - 20.30

Gratis og anonym rådgivning og samtale til kvinder udsat for vold, voldtægt, incest og sexuel chikane. Rådgivningen har åbent for personlige og telefoniske henvendelser.

Justitsministeriet

strafferetskontoret@jm.dk

Formand: Kristian Mølgaard

Solbjergvej 3, 2.

2000 Frederiksberg

20 64 44 23

krm@boelskifteadvokater.dk

Sekretariat: Peter Trudso

Rådhuspladsen 16

1550 København V

28 13 64 95

pt@strafferetsadvokaten.dk

www.lffa.dk

11. november 2016

Sagsnr. 2016-731-0065, Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.)

Ved e-mail af 14. oktober 2016 har Justitsministeriet sendt ovennævnte lovforslag i høring.

I den anledning skal Landsforeningen af Forsvarsadvokater bemærke følgende:

Anvendelse af digital kommunikation i strafferetsplejen

Dette punkt i lovforslaget indebærer, at der indsættes hjemmel til, at der kan anvendes digital kommunikation i strafferetsplejen, ved at slå fast, at anvendte formuleringer i loven ikke er til hinder for anvendelse af digital kommunikation i det omfang, det er praktisk muligt.

Forslaget giver anledning til flere betænkeligheder.

1) Det er afsenderen, der bestemmer kommunikationsformen dvs. politiet kan opfylde forpligtelsen efter rpl. §729a, stk. 3, ved at sende sagsakter digitalt uanset antal rapporter og karakteren af disse og uanset at sagen ikke skal behandles digitalt under hovedforhandlingen.

Det vil altså flytte arbejdsbyrden og omkostningerne til at udskrive sagens akter fra politiet til advokaterne. Det vil enten medvirke til at fordyre advokatombudsningerne i de enkelte sager eller også vil samfundet spare nogle omkostninger, som så skal dækkes af advokaterne, eller også risikerer man, at advokaterne ikke udskriver materialet og måske ikke har det nødvendige overblik over den enkelte sag til mulig skade for den tiltalte.

2) Der er ikke sket præciseringer af, i hvilken form advokaterne skal modtage det digitale materiale til brug for en digital hovedforhandling, herunder at der ikke er krav om en indholdsfortegnelse med links eller bogmærker til de enkelte bilag.

Den aftale, der pt. er mellem Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten og Rigspolitiet indeholder ganske vist krav

om en indholdsfortegnelse og sidenummerering, men det dækker langt fra behovet for hurtigt at kunne springe i de forskellige bilag, ligesom aftalen kan fraviges ved lokalaftaler i de enkelte retskredse/politikredse.

3) § 148c stk. 3 lyder "En meddelelse, der sendes med digital kommunikation, anses for at være kommet frem, når den kan gøres tilgængelig for modtageren." bør ændres til "En meddelelse, der sendes med digital kommunikation, anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for modtageren."

Rent sprogligt er en meddelelse, der ikke er afsendt, men kan sendes, kommet frem, fordi den kan gøres tilgængelig for modtageren. Der skal bare trykkes på send.

Når en modtager kan gøre sig bekendt med en meddelelse og det udelukkende beror på pågældendes egne forhold eller forhold, som modtager bærer risikoen for, afgør om og i givet fald, hvornår den pågældende rent faktisk gør sig bekendt med indholdet i meddelelsen, så er den kommet frem. Det er også det, der anføres i bemærkningerne side 66 næstsidste afsnit.

Det er uklart, hvad der menes med bemærkningerne på side 66 sidste afsnit. Det må nærmest læses sådan, at en ankemeddelelse, der lander i rettens eller anklagemyndighedens (politiets) mailboks på sidstedagen kl. 23.59 er rettidig, mens det tilsvarende brev i postkassen/brevsprækken på samme tidspunkt ikke er det. Der henvises i øvrigt til U.2007.969H, hvorefter en ankemeddelelse til politiet muligt kan indleveres rettidigt frem til midnat.

4) I forhold til de elektroniske akter skal i øvrigt bemærkes, at det kan være vanskeligt at gennemgå digitalt materiale med klienten ved fængselsbesøg, da det ikke er tilladt for forsvarere at medbringe iPads m.v. i forbindelse med fængselsbesøg. Det betyder, at forsvarerne er nødt til at udskrive materialet.

Kriminalitetskravet for at foretage hemmelig ransagning

Det foreslås at ændre kriminalitetskravet for at foretage hemmelig ransagning, så det også bliver muligt for politiet at foretage indgreb i form af hemmelig ransagning ved overtrædelse af straffelovens § 191 a (doping-sager) og § 286, stk. 2 (grove sager om underslæb, bedrageri, databedrageri, mandatsvig og skyldnersvig), hvis de øvrige betingelser for at foretage indgrebet er opfyldt.

Hemmelig ransagning er et indgribende efterforskningskridt, hvor der over for hensynet til en effektiv kriminalitetsbekæmpelse er tungtvejende hensyn til individets retssikkerhed. Boligens ukrænkelighed og retten til privat- og familieliv er beskyttet af henholdsvis grundlovens § 72 og den europæiske menneskerettigheds-konventions artikel 8.

Ved en hemmelig ransagning er der i modsætning til en "almindelig" ransagning fra politiets side ikke nogen opfordring til at være til stede. Der tilkaldes ikke vidner. Kendelsen, der lægger til grund for ransagningen, læses ikke op for den, der ransages hos.

Begrundelsen for det nuværende lovforslag er kun meget kort beskrevet i selve lovforslaget.

Bestemmelsen i § 799 omfattede ved indførelsen i 1997 alene efterforskning af forsætlige overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed og forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder) samt overtrædelser af straffelovens § 191 og § 237 (grov narkotikakriminalitet og manddrab). Bestemmelsen blev indført i tilknytning til den store nordiske rockerkrig, der fandt sted i midten af 90'erne.

Adgangen til at foretage hemmelig ransagning efter § 799 er udvidet flere gange og blev senest udvidet i 2013 ved ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrket indsats over for økonomisk kriminalitet).

Det er en bekymrende udvikling, når muligheden for et indgribende straffeprocessuelt indgreb indføres under nogle helt specielle omstændigheder som en snæver undtagelse. Efter nogle år gives politiet – nærmest som en sidebemærkning i et lovforslag - så uden nærmere begrundelse mulighed for at anvende hemmelig ransagning i sagstyper, som er langt fra drab, rocker-/bandekonflikt og terror.

Spørgsmålet om udvidelse af adgangen til hemmelig ransagning bør udsættes til et senere særskilt lovforslag.

Fastsættelse af salær til forsvarere i straffesager, bistandsadvokater samt til beskikkede advokater i ægteskabs-, forældre- ansvars- og børnefjernelsessager

Lovforslaget baserer sig på at flytte kompetencen til at fastsætte salærtakster (og i straffesager tillige udarbejdelse af takstblad over honoreringen for de forskellige forsvareropgaver) fra domstolene (landsretspræsidenterne) til justitsministeriet.

En sådan flytning af kompetence er:

1) Principielt problematisk og stærkt betænkelig fordi:

a) Kompetenceflytningen bryder med domstolenes uafhængighed,

b) Kompetenceflytningen placerer kompetencen til at fastsætte (taksterne for) forsvarernes salær hos netop Justitsministeriet, der som landets øverste anklagemyndighed er de tiltaltes og dermed forsvarernes modpart i de straffesager taksterne vedrører.

c) Kompetenceflytningen flytter kompetencen bort fra de dommere/landsretspræsidenter, der gennem kendskab til og iagttagelse af de sager, der føres i by- og landsretter har det relevante belæg for at vurdere de sager hhv. sagstyper, arbejdsopgaver og –omfang, som taksterne vedrører forsvarernes honorering for. Justitsministeriets embedsmænd besidder ikke, og har ikke mulighed for gennem tilsvarende indsigt i sagsførelserne at besidde et tilsvarende/fornødent kendskab til forsvarernes arbejdsopgavers nærmere karakter, nødvendige forberedelsesomfang og øvrige karakteristika.

d) Kompetenceflytningen er et led i en svækkelse af individet (forsvaret) hvilket i tilgift tilsigtes gennemført samtidig med en styrkelse af anklagemyndigheden/staten og herved udtryk for en skævvridning af parternes ligestilling.

Kompetenceflytningen er således motiveret af et finanslovsbåret ønske om at reducere udgiften til forsvarsadvokater, samtidig med at samme finanslovsudspil indeholder (ønske om) ekstrabevillinger til anklagemyndigheden mhp. flere tiltalerejsninger, flere domfældelser, mulighed for gennemførelse af yderligere efterforskning, retsforfølgelse og straffeprocessuelle indgreb.

2) Bygget på forkerte og utilstrækkelige præmisser idet:

a) Lovforslaget er fulgt af bemærkninger om, "at taksterne i perioden fra 2007-2014 er steget med gennemsnitligt 5,8 pct. mere end den generelle pris- og lønudvikling". Forholdet er imidlertid det, at taksterne frem

imod 2007 var influeret af et betydeligt efterslæb. Tilbage fra før 1999 har det således været anerkendt (ved de løbende salærdrøftelser) af landsretspræsidenterne, og således også ved takstfastsættelsen gældende fra 2007 og også fortsat ved takstfastsættelserne herefter og senest fastsættelsen gældende fra oktober 2014, at taksterne var/er præget af et betydeligt efterslæb. Allerede fordi bemærkningerne er aldeles tavse om dette efterslæb som var og er erkendt af landsretspræsidenterne, er en præmis bestående i en beregning startende i 2007 helt utilstrækkelig og misvisende.

b) Sammenholdelsen med "den generelle pris- og lønudvikling" er en forkert sammenligningsparameter, idet sammenligningsparameteren bør være "advokaters generelle timeprisudvikling".

Advokaters timepris/-takst er således ikke advokaters løn, men derimod priser/takster, der indeholder honorering, der skal bidrage til advokatens dækning af personaleomkostninger, husleje, lovpligtige forsikringer, - efteruddannelse og -medlemskaber samt kontorhold mm.

At sammenholdelsesparameteren bør være "advokaters generelle timeprisudvikling" følger af, at for at området kan tiltrække tilstrækkeligt mange tilstrækkeligt dygtige advokater, skal området selvsagt være honoreringsmæssigt (tilnærmelsesvist) konkurrencedygtigt med advokaternes alternative beskæftigelsesområder. Er det ikke tilfældet, vil området over tid blive kvalitetssvækket – og de sigtedes/tiltaltes mulighed for kvalitativt stærk repræsentation/få "fair trial" blive udvisket – gennem en udvikling hvor de dygtigste forsvarsadvokater beskæftigelses-/sagsmæssigt vil bevæge sig til honoreringsmæssigt mere lukrative advokatdiscipliner og væk fra forsvarergerningen.

3) Influert af at de samlede udgifter til forsvarere grundet anklagemyndighedens tiltalepraksis har været unødigt stigende, hvilket imidlertid:

a) I meget stort omfang er en konsekvens af, at anklagemyndigheden i stadigt stigende omfang har valgt og vælger, at tiltale flere enkeltpersoner under samlede/kollektive større sager frem for separerede/individuelle mindre sager.

Sagerne bliver herved betydeligt mere omfattende og dermed langvarige og derved i forsvarersalærer omkostningstunge, frem for hvis de blev tilskåret/individuel rejst.

Som eksempler herpå kan specifikt fremhæves sagerne om hashhandlen i Pusherstreet, hvilke i 2014, 2015 og 2016 har beslaglagt overordentlig mange forsvarertimer. Sagerne har af anklagemyndigheden været puljet således, at sagerne har været kørt mod ca. 10-15 tiltalte pr. sag, hvilke tiltalte typisk har været påstået beskæftiget i 3-4 individuelle boder pr. sag. Bevisførelse har herved været gennemført om boder hhv personer hvoraf det meste af tiden i retten $\frac{3}{4}$ af de tilstedeværende på skift ikke har været omfattet. Sagerne har herved haft en typisk tidsmæssig udstrækning på ca. 40-50 dage, men kunne hvis sagerne havde været gennemført bodvis i stedet have været gennemført på måske 15 til 20 dage.

4 sager med 3 tiltalte a 15-20 dage beslaglægger således 60-80 anklagerdage, 60-80 dommerdage, 120-160 domsmandsdage og 180-240 forsvarerdage. Hvorimod en sag med 12 tiltalte a 40 dage beslaglægger 40-50 anklagerdage, 40-50 dommerdage, 80-100 domsmandsdage og 480-600 forsvarerdage.

Sådanne tiltalerejningsdispositioner hos anklagemyndigheden udgør i den foreliggende situation, hvor der endda er gennemført adskillige sådanne sager, en meget betydelig og unødig omkostningsbelastning for både de tiltalte (i det omfang de dømmes til at betale sagens omkostninger) og "straffesagskontoen". Det er i henseende hertil betydeligt mere fair-trial-relevant og socialt rimeligt at sætte ind overfor sådan unødigt fordyrende praksis, fremfor som ovenfor anført at generere en forringelse af de tiltaltes partsrepræsentation.

Det bemærkes ex tuto, at lovforslaget og bemærkningerne efter ordlyden endog synes at tillægge justitsministeriet kompetencen til at fastsætte takster uden at angive eller anvise noget om procedurer i forhold hertil. Det bemærkes hertil, at en sådan kompetence uanset hvem den måtte tillægges nødvendigvis må følges af et krav om, at takstfastlæggelsen skal reguleres med passende intervaller (i dette tilfælde minimum hvert 2. år) og alene kan foretages efter forhandling med/høring af relevante parter (i dette tilfælde advokater og domstole (advokatorganisationer og landsretspræsidenterne)).

Med venlig hilsen

Kristian Mølgaard

Justitsministeriet
IT og Service
Slotholmsgade 10
1216 København K.

d. 10. november 2016

Vedr.: Sagsnr.: 2016-731-0065

**Høringsvar vedr. lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.
(Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.)**

Offerrådgivningen i Danmark har bl.a. til formål at arbejde for ofre, vidner og deres pårørendes retssikkerhed. Vi forholder os derfor kun til de dele af forslaget, der direkte berører disse grupper og desuden kun til principperne i forslaget.

Vi hilser ethvert forslag velkomment, der kan gøre behandlingen af straffesager smidigere og hurtigere, uden at det går ud over retssikkerheden. Ventetid, aflysninger m.v. er en stor belastning for ofre, vidner og deres pårørende.

Smidiggørelse og forenkling af forkyndelsesreglerne og måderne vil kunne medvirke til hurtigere sagsforløb. Det samme vil en udvidet adgang til at afsige udeblivelsesdomme samt en begrænsning i adgangen til at genoptage udeblivelsesdomme.

Udvidelsen af beskyttelse af ofre for incest i samme omfang som sager omfattet af kapitel 24 er særdeles velbegrundet.

Med venlig hilsen

Janne P. Rasmussen
Bestyrelsesmedlem
Offerrådgivningen i Danmark

Offerrådgivningen

OFFER
VIDNE
PÅRØRENDE

offerraadgivning.dk

Tina Tolstrup Bak Jensen

Fra: Kristian Seierøe [krs@procesbevillingsnaevnet.dk]
Sendt: 11. november 2016 10:49
Til: §Strafferetskontoret (951s1B)
Cc: Hanne Kjærulff
Emne: [Mulig spam] Ministeriets j. nr. 2016-731-0065

docId: http://101vs319/sjdep09p/DOK2131150
SJ: -1

Til Justitsministeriet

Ministeriet har ved brev af 14. oktober 2016 anmodet bl.a. Procesbevillingsnævnet om eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.).

I den anledning kan det oplyses, at Procesbevillingsnævnet ikke har bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Kristian Porsager Seierøe
Chefkonsulent
Direkte: 99 68 74 03
krs@procesbevillingsnaevnet.dk

Procesbevillingsnævnet
St. Kongensgade 1-3, 2. sal
1264 København K
Tlf.: 33 12 13 20
post@procesbevillingsnaevnet.dk
www.procesbevillingsnaevnet.dk

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Strafferetskontoret

DATO 11. november 2016

strafferetskontoret@jm.dk

JOURNAL NR.

RA-2016-510-0059

BEDES ANFØRT VED SVARBRIVELSEN

SAGSBEHANDLER: KSN

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

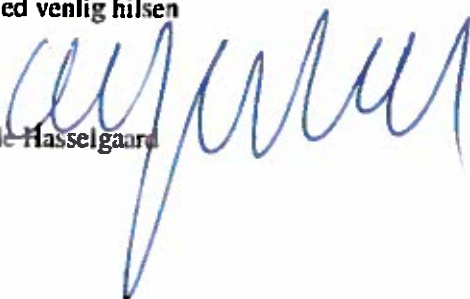
TELEFON 72 88 90 00

FAX 72 88 90 04

Ved e-mail af 14. oktober 2016 (sagsnr. 2016-731-0065) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.).

Jeg har ikke bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Ole Hasselgaard

Tina Tolstrup Bak Jensen

Fra: EStrafferetskontoret (951s18)
Sendt: 11. november 2016 14:14
Til: Tina Tolstrup Bak Jensen
Emne: VS: Høring (2016-731-0065)
Vedhæftede filer: Lovforslag - Høringsudgave [DOK2104499].pdf; Høringsbrev (Andre) [DOK2101831].pdf; Høringsliste [DOK2092239].pdf; fesdaPacket.xml

Fra: kos-Direktionssekretariatet@politi.dk [mailto:kos-Direktionssekretariatet@politi.dk]

Sendt: 11. november 2016 13:52

Til: Justitsministeriet

Emne: VS: Høring (2016-731-0065)

Kære JM

Rigspolitiet har, som det kan ses nedenfor, ingen bemærkninger. Vi beklager forsinkelsen på denne!

Fra: Pedersen, Sanne (SPE001)

Sendt: 8. november 2016 14:01

Til: KOS FP Direktionssekretariatet

Cc: POL FP Forkontor Sikker; Lundsager, Louise Spangsberg (LSS007); Johnsen, Katrine (KJO027); Mansfeld-Giese, Anne Berg (AMA045)

Emne: VS: Høring (2016-731-0065)

Kære Direktionssekretariat,

Politiområdet har ikke bemærkninger til det fremsendte lovforslag og vurderer ikke umiddelbart, at det vil give anledning til IT-mæssige ændringer.

Mvh

Sanne Pedersen
Politiassessor

RIGSPOLITIET **POLITI**
Politiområdet
Fællesstaben
Ledelsessekretariatet
Direkte: +45 4515 4059
Lokal: (15) 4059
Mobil: +45 2279 7705
E-mail: Spe001@politi.dk
Web: www.politi.dk

Postadresse:
Polititorvet 14, DK-1780 København V

Besøgsadresse:
Ejby Industrivej 125-135, DK-2600 Glostrup

Strafferetskontoret@jm.dk
Justitsministeriet
Politi- og strafferetsafdelingen

**RÅDET FOR
SOCIALT
UDSATTE**

Dato 11. november 2016

Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.)

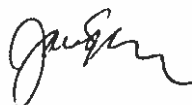
Rådet for Socialt Udsatte takker for høringen af 14. oktober 2016.

Rådet har tidligere givet udtryk for, at obligatorisk brug af digital post kan medføre, at breve fra det offentlige ikke når frem til modtageren, hvis vedkommende lever en kaotisk tilværelse, har psykiske lidelser, misbrugsproblemer mv. Der findes i dag mulighed for at blive fritaget fra at bruge digital post, hvilket nogle socialt udsatte benytter sig af.

Rådet finder, at man i forbindelse med forkyndelser bør gøre en særlig indsats for, at også mennesker, der lever en kaotisk tilværelse, har psykiske lidelser, misbrugsproblemer mv. rent faktisk har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det foreslås derfor, at man i sager, hvor borgeren er undtaget fra at bruge digital post, indfører krav om en form for tilbagemelding på en telefonisk forkyndelse, fx ved at forkyndelsen, når den er sket pr. telefon, efterfølges af en mail eller sms, som borgeren skal besvare.

I forbindelse med udeblivelsesager foreslår Rådet, at der i lighed med fx hospitalsindkaldelser sendes sms til den tiltalte 3 dage før retsmødet og på selve dagen. På denne måde mindskes risikoen for, at tiltalte udebliver af grunde, der ikke har noget at gøre med manglende respekt for retssystemet.

Med venlig hilsen

Jann Sjørnsen

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2016.66

Den 14. november 2016

Ved en mail af 14. oktober 2016 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og –tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at de bemærkninger, Østre Landsret har fremført i sin udtalelse af 9. november 2016 omkring IT løsninger og ressourceforbrug i relation til overførelse af forkyndelsesopgaven, i fuldt omfang også gælder for byretterne.

Byretterne kan endvidere tilslutte sig det, der er anført af landsretten vedrørende fastsættelse af takster om vederlag til offentlige forsvarere m.fl.

Der henvises til J.nr. 2016-731-0065.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Fra: Lise Krüger Andersen [LiseKruegerAndersen@Shret.dk]
Sendt: 31. oktober 2016 10:50
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: SV: Høring (2016-731-0065)

Lovforslaget giver ikke Sø- og Handelsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Lise Krüger Andersen

Juridisk chef

Direkte: + 45 99 68 47 21

LiseKruegerAndersen@Shret.dk

Sø- og Handelsretten

Amaliegade 35, 2. sal

1256 København K.

Tlf.: 99 68 46 20

www.shret.dk

Fra: 'post@shret.dk'
Sendt: 14. oktober 2016 14:45
Til: Lise Krüger Andersen
Emne: VS: Høring (2016-731-0065)

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]
Sendt: 14. oktober 2016 13:55
Til: 'Københavns Byret'; 'Praesident@OestreLandsret.dk'; 'Retten i Aarhus'; 'Retten i Esbjerg'; 'Retten i Glostrup'; 'Retten i Helsingør'; 'Retten i Heming'; 'Retten i Hillerød'; 'Retten i Hjørring'; 'Retten i Holbæk'; 'Retten i Holstebro'; 'Retten i Horsens'; 'Retten i Kolding'; 'Retten i Lyngby'; 'Retten i Nykøbing'; 'Retten i Næstved'; 'Retten i Odense'; 'Retten i Randers'; 'Retten i Roskilde'; 'Retten i Svendborg'; 'Retten i Sønderborg'; 'Retten i Viborg'; 'Retten på Bornholm'; 'Retten på Frederiksberg'; 'post@shret.dk'; 'Post@VestreLandsret.dk'; 'Retten i Aalborg'
Emne: Høring (2016-731-0065)

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

IT og Service
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

J.nr. 40A-VL-73-16
Den 12/10-2016

Justitsministeriet har ved brev af 14. oktober 2016 (sagsnr. 2016-731-0065) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.).

Lovudkastet har været drøftet med landsrettens fagudvalg for strafferet, og jeg kan herefter udtale følgende:

Ad digital kommunikation i strafferetsplejen

Efter forslaget punkt 4 skal der i retsplejeloven indsættes et nyt § 148 c, stk. 1, hvorefter "krav om skriftlighed eller underskrift i strafferetsplejen ikke er til hinder for anvendelse af digital kommunikation eller anvendelse af digitale dokumenter mv. under retsmøder".

I lovforslagets afsnit 2.3.3.1 om lovforslagets udformning er det herom bl.a. anført, at bestemmelsen indebærer, at der ikke tillige skal ske fremsendelse mv. i fysisk form, og at bestemmelsen giver afsenderen mulighed for at vælge, om kommunikation skal ske digitalt. Som et eksempel er nævnt, at anklagemyndigheden kan indlevere dokumenter og andre synlige bevismidler, jf. § 837, stk. 1, eller indsende ekstrakter i ankesager, jf. § 918, til retten, forsvareren og en eventuel bistandsadvokat digitalt.

Dette indebærer, at retterne fremover skal være indstillet på at modtage en sags dokumenter fra anklagemyndigheden digitalt, herunder bevismidler og i ankesager også domme, retsbøger og ekstrakter. Efter ordlyden kan bestemmelsen endvidere forstås således, at anklagemyndigheden ikke længere vil skulle udarbejde en udskrift af de retslige undersøgelses- og bevis-handlinger i sagen, herunder f.eks. aflytninger og videoafhøringer, jf. retsplejelovens § 837, stk. 1, nr. 1.

Landsretten bemærker, at gennemførelsen af en sådan generel ændring af adgangen til digital kommunikation må forudsætte nærmere aftaler herom med anklagemyndigheden. Det må endvidere forudsættes, at retterne forinden har fået de nødvendige it-systemer til fuldstændig digital dokumenthåndtering og sagsbehandling, samt at retssalene er udstyret med det fornødne av-udstyr. Det bemærkes i den forbindelse, at retterne ikke har et sagsbehandlingssystem, som kan håndtere modtagelsen og sorteringen af digitale sagsakter, og at et sådant system ikke er under udvikling. Gennemførelsen af forslaget i sin nuværende form vil også betyde, at

vejledningen om den praktiske behandling af straffesager ved landsretterne på væsentlige punkter fraviges. Hensigtsmæssigheden af disse konsekvenser ved ændringsforslaget er ikke nærmere overvejet i lovforslaget. Der bør derfor i bestemmelsen indsættes en adgang for retterne til at undtage visse dokumenter fra adgangen til digital indsendelse til retten.

Ad udeblivelsesdomme

Efter forslaget punkt 23 skal tiltalte efter retsplejelovens § 987, stk. 3, 1. pkt., fremover kun kunne begære genoptagelse af en sag, hvor han i medfør af retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 4, er dømt som udebleven, hvis han er afskåret fra at anke dommen i medfør af § 902, stk. 3, jf. stk. 2. Der er med forslaget punkt 20 samtidig lagt op til en ændring af retsplejelovens § 902, stk. 3, således at tiltalte fremover altid vil kunne anke udeblivelsesdomme fremmet i medfør af retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 4, medmindre der er tale om bødestraffe mv. som nævnt i retsplejelovens § 902, stk. 2.

Efter retsplejelovens § 987, stk. 1, er der adgang for en udebleven tiltalt, der er blevet domfældt uden mulighed for at anke efter kapitel 82, til at begære en sag genoptaget, når vedkommende godtgør at have haft lovligt forfald og ved ham utilregnelige omstændigheder at have været forhindret i at anmelde dette i tide mv.

Forslagene i lovforslaget punkt 20 og 23, der er beskrevet ovenfor, vil indebære, at en tiltalt, der er dømt som udebleven i medfør af retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 4, og som hidtil har kunnet få sagen genoptaget efter retsplejelovens 987, stk. 1, hvis vedkommende opfylder betingelsen om lovligt forfald mv., fremover ikke har denne mulighed, idet han ikke vil opfylde betingelsen i § 987, stk. 1, om, at han ikke har mulighed for at anke efter kapitel 82.

Landsretten bemærker, at det forekommer retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, hvis en tiltalt, der er dømt som udebleven, ikke fremover i tilfælde af lovligt forfald vil kunne få sin sag genoptaget og derfor er henvist til at anke sagen og dermed alene få adgang til kontradiktion mv. i en instans.

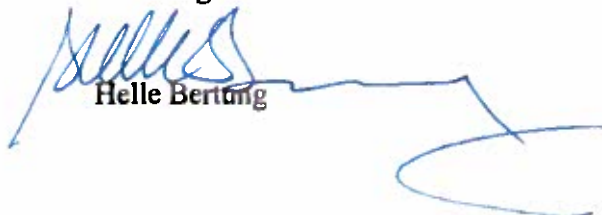
Ad takster om vederlag til offentlige forsvarere m.v.

Landsretten er bekendt med høringssvaret fra Østre Landsret, og kan om denne del af forslaget helt tilslutte sig Østre Landsrets bemærkninger, herunder bemærkningerne om, at det – hvis forslaget fastholdes – kun bør være selve timetaksten, der fastsættes i bekendtgørelsesform.

Ad udkast til lovforslagets § 4, stk. 3 og de specielle bemærkninger til § 4, 3. afsnit

Det må bero på en fejlskrift, når der på dette punkt henvises til nr. 24 i stedet for nr. 23.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

Den **-9 NOV. 2016**
J.nr. 40A-ØL-73-16
Init: LRA

Justitsministeriet
Sendt pr mail til strafferetskontoret@jm.dk

Justitsministeriet har ved brev af 14. oktober 2016 (Sagsnr. 2016-731-0065) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.).

Lovudkastet har været drøftet på et plenarmøde i landsretten den 4. november 2016, hvorefter jeg kan udtale følgende:

Med forslaget om, at forkyndelsesopgaven skal overgå til retterne, vil landsretten i lyset af usikkerheden om omfanget af opgaven og uklarheden om, hvilken it-løsning der stilles til rådighed, bemærke, at det forudsættes, at landsretten tildeles de nødvendige yderligere ressourcer, ligesom det er vigtigt, at der stilles en passende it-løsning til rådighed.

En effektiv gennemførelse af forslaget om anvendelse af digital kommunikation i strafferetsplejen vil navnlig være afhængig af, at statsadvokaten vil kunne levere brugbart digitalt sagsmateriale, at landsrettens retssale er udstyret med fornødent teknisk udstyr, og at dommere, kontorpersonale og lægdommere har de nødvendige digitale løsninger til rådighed.

Den foreslåede mulighed for at anke udeblivelsesdomme i stedet for at søge dem genoptaget vil muligvis medføre et øget sagsantal i landsretten.

For så vidt angår udkastets bestemmelser, hvorved der skabes hjemmel for justitsministeren til at fastsætte takster om vederlag til offentlige forsvarere m.fl., bemærkes følgende:

Domstolene rekvirerer og modtager de beskikkede forsvareres og advokaters ydelser i form af retsskridt under sagens forberedelse og under hovedforhandlingen. Af denne grund og på baggrund af domstolenes almindelige kendskab til advokathervets arbejdsvilkår må domstolene

anses som offentlige instans, der er bedst egnet til at fastlægge timetaksterne og udgangspunkterne for salærfastsættelsen i de enkelte sagstyper.

Det forekommer derfor velbegrunder, at det i dag er overladt til domstolene at fastlægge såvel det generelle niveau for honoreringen af forsvarere m.fl. som at træffe de konkrete afgørelser om salærer.

Det kan efter landsrettens opfattelse give anledning til mere principielle overvejelser, om det er hensigtsmæssigt, at justitsministeren, som også er øverste anklagemyndighed, agter at fastsætte – og konkret påtænker at nedsætte – timetaksten for forsvarere m.fl. og agter at fastsætte konkrete udgangspunkter for salærfastsættelsen i de enkelte sagstyper.

Der er således efter landsrettens opfattelse ikke grund til at ændre den gældende ordning.

Hvis Justitsministeriet fastholder forslaget om at skabe hjemmel til, at ministeriet kan fastsætte bestemmelser om vederlag til forsvarere m.fl., bør det efter landsrettens opfattelse overvejes at begrænse anvendelsen af denne hjemmel til at fastsætte en timetakst og overlade det til domstolene at fastsætte generelle retningslinjer på basis af den udmeldte timetakst. Det er den almindelige erfaring, at sagstyper over tid ændrer karakter. Nogle vil kræve mere forberedelsestid, andre mindre på grund af større eller mindre kompleksitet. Sådanne ændringer er hidtil blevet håndteret ved, at retningslinjerne er blevet korrigeret, når der var behov herfor. Det foreliggende forslag indebærer en tung proces, hvor sådanne generelle ændringer vil kræve bekendtgørelsesændringer.

Justitsministeriets ønske om at reducere udgifterne til salærer til beskikkede forsvarere m.fl. vil således kunne opnås på en for alle parter enklere måde ved, at ministeriet begrænser sig til at fastsætte timetaksten.

Om størrelsen af den gældende timetakst og de heraf afledte salærer bemærkes følgende:

Der har over en længere årrække været jævnlige drøftelser mellem advokatororganisationerne og landsretspræsidenterne og repræsentanter for byretterne om størrelsen af salærer til beskikkede forsvarere og advokater i ægteskabssager m.m. Det er gentagne gange fra advokatside blevet anført, at salærene til forsvarere m.fl. ikke fulgte med udviklingen inden for branchen, og at det for at fastholde interesse blandt dygtige advokater til at virke som beskikkede forsvarere var

nødvendigt jævnligt at forhøje taksterne. Det er under flere drøftelser med advokatororganisationerne fra retternes side tilkendegivet, at man ikke var indstillet på at imødekomme ønskerne om salærforhøjelser i fuldt omfang, men at der kunne være grund til at forhøje salærerne lidt mere, end pris- og løntalsudviklingen i perioden gav baggrund for, for derved at bringe salærerne i bedre overensstemmelse med branchens øvrige salærer.

Fastsættelsen af de vejledende salærtakster er sket på baggrund af drøftelser på landsretternes plenarmøder, således at det efterfølgende af landsretspræsidenterne kunne meldes ud til byretterne, advokatororganisationerne og offentligheden, hvilke salærstørrelser, herunder timetakst, man kunne forvente, at landsretterne i forskellige sagstyper ville tage udgangspunkt i og dermed fandt var en rimelig vederlæggelse af forsvarernes og de beskikkede advokaters arbejde.

De vejledende takster fra 2014 er således blevet drøftet og fastsat med kendskab til pris- og løntalsudviklingen i de forudgående år, og taksterne har dannet baggrund for salærfastsættelsen ved retterne siden 2014 som udtryk for, at en timetakst på 1700 kr. er en passende betaling for en beskikket advokats eller forsvarers indsats i en sag.

På den anførte baggrund, og da der siden 2014 har været en mindre stigning i pris- og løntallet, er det vanskeligt at se rimeligheden i at nedsætte timetaksten og dermed salærerne til de beskikkede forsvarere m.fl. Forholdet skal også ses på baggrund af, at honoreringen af statens advokat i sager, hvor staten er part, formentlig sker med noget højere timebetaling end den gældende takst for forsvarere m.fl.

I øvrigt giver udkastet ikke landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato. 28. november 2016

Sendt pr mail til strafferetskontoret@jm.dk.

Justitsministeriet har ved mail af 14. oktober 2016 (sagsnr. 2016-731-0065) anmodet Dommerforeningen om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og – tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.)

Høringen har været drøftet på Dommerforeningens bestyrelsesmøde.

Dommerforeningen er bekendt med landsretternes høringssvar af 12. november 2016 og 9. november 2016 og kan henholde sig til disse.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg